

Roope Ekman

”Täällä riittää kun tulee omana itsenään”

Vapaaehtoistyön opas Rytmikorjaamo-klubille

Opinnäytetyö

Kevät 2020

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Kulttuurituottaja (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (AMK)

Suuntautumisvaihtoehto: Tapahtumatuotanto

Tekijä: Roope Ekman

Työn nimi: ”Täällä riittää kun tulee omana itsenään” – Vapaaehtoistyön opas Rytmikorjaamo-klubille

Ohjaaja: Jussi Kareinen

Vuosi: 2020

Sivumäärä: 32

Liitteiden lukumäärä: 1

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia Seinäjoen elävän musiikin yhdistys, Selmu ry:n, Rytmikorjaamo-klubille vapaaehtoistyön opas. Rytmikorjaamo on Seinäjoella sijaitseva elävän musiikin klubi, joka toimii esiintymispaikkana suurelle määrälle esiintyjä vuosittain ja jonka pääasiallisena työvoimana klubi-illoissa toimivat vapaaehtoiset. Vapaaehtoistyön oppaan tarkoitus on toimia perehdyttävänä aineistona mahdollisille uusille vapaaehtoisille ja lisäksi avata Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaa laajemmin jo mukana oleville vapaaehtoisille. Vapaaehtoistyön oppaaseen on kerätty tietoa Rytmikorjaamosta, Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöstä ja sen työtehtävistä, eduista ja mahdollisuuksista sekä siitä, miten toimintaan pääsee mukaan.

Oppaan teon lisäksi opinnäytetyössä tutkitaan, mitä asioita pitää huomioida tehtäessä opasta ja mitä ovat hyvän oppaan tuntomerkit. Asiaan perehdyttiin tutkimalla oppaan tekoa sen rakenteen, kielen ja saavutettavuuden näkökulmasta. Lisäksi pohdittiin, millainen rooli on päivitettävyydellä ja mitä arvoa se antaa oppaalle. Rytmikorjaamon vapaaehtoistyötä avaamaan tutkittiin myös yleisesti vapaaehtoistyötä ja sen ilmenemistä kulttuurin ja tapahtumien alalla.

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön oppaan tekemiseen käytettiin tutkimusaineistona Rytmikorjaamon vapaaehtoisten haastatteluja. Haastateltavien vastauksista saatiin materiaalia liittyen Rytmikorjaamon toimintaan ja miten he itse kokevat toiminnan. Lisäksi saatiin tietoa siitä, mitä vapaaehtoisten mielestä vapaaehtoistyön oppaan pitäisi sisältää

Avainsanat: vapaaehtoistyö, opas, perehdytys, oppaan laatiminen,

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: SeAMK School of Business and Culture

Degree programme: Cultural Management

Specialisation: Event Management

Author/s: Roope Ekman

Title of thesis: "Here it's enough to come as you are" – a guide to volunteer work for the Rytmikorjaamo club

Supervisor(s): Jussi Kareinen

Year: 2020

Number of pages: 32

Number of appendices: 1

The aim of this thesis was to write a guide to volunteer work for the Rytmikorjaamo club of Seinäjoen elävän musiikin yhdistys, Selmu ry. Rytmikorjaamo is a live music club in Seinäjoki, which works as a venue for a great number of artists annually and whose main workforce at club nights are volunteer workers. The purpose of the guide to volunteer work is to serve as an introduction for potential new volunteer workers and to highlight the larger scale of volunteer work for those who are already volunteer workers at the Rytmikorjaamo club. The guide to volunteer work includes information about Rytmikorjaamo, volunteer work at Rytmikorjaamo and its tasks, pros and opportunities, and how you can get involved.

In addition to making a guide to volunteer work, this thesis studies what things you should pay attention to when making a guide and what the elements of a good guide are. To get acquainted with the subject, studying the making of a guide from the perspective of its structure, language, and accessibility was needed. Additionally, the role of updating information and the value it gives to the guide was discussed. To study the volunteer work at Rytmikorjaamo, volunteer work was studied in general, and how it appears in the field of culture and events.

Interviews with volunteer workers of Rytmikorjaamo were used to collect data for making the guide to volunteer work for Rytmikorjaamo. The answers of the interviewees provided data on Rytmikorjaamo's operations, as well as on their views and experiences with the operations. Also, information was received about what the volunteers think the volunteer guide should include.

.

Keywords: volunteer work, guide, introduction, making a guide

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO.....	5
1.1 Toimeksiantaja.....	5
1.2 Tavoitteet.....	5
2 VAPAAEHTOISTYÖ.....	7
2.1 Määritelmä.....	7
2.2 Vapaaehtoisuus kulttuurialalla.....	8
2.3 Rytmikorjaamon vapaaehtoistyö.....	10
3 TUTKIMUS - HAASTATTELUT.....	11
3.1 Vapaaehtoisten haastattelut.....	11
3.2 Vastauksien analysointi.....	13
4 VAPAAEHTOISTYÖN OPAS – OPPAAN RAKENNUS.....	17
4.1 Hyvän oppaan tunnusmerkit.....	17
4.2 Rakenne.....	18
4.3 Oppaan kieli.....	20
4.4 Saavutettavuus.....	21
4.5 Päivitettävyys.....	23
5 TULOKSET JA POHDINTA.....	24
5.1 Oppaan teko prosessi.....	24
5.2 Oppaan aiheen rajaus.....	25
5.3 Oppaan kehityskohdat.....	26
5.4 Oppaan onnistumiset.....	27
5.5 Toimeksiantajan rooli prosessissa.....	27
5.6 Pohdinta.....	28
LÄHTEET.....	30
LIITTEET.....	32

1 JOHDANTO

1.1 Toimeksiantaja

Tämän opinnäytetyön tilaajana toimii Seinäjoen elävän musiikin yhdistys, Selmu ry. Selmu ry on Seinäjoella toimiva elävän musiikin mahdollistaja ja erilaisten tapahtumien järjestäjä, jonka toiminta keskittyy Rytmikorjaamo-klubin hallinnointiin ja Provinssi-festivaaliin (Rytmikorjaamo a, [viitattu 5.3.2020]). Vuonna 1992 perustettu yhdistys toimii Rytmikorjaamon tiloissa, Vaasantiellä Seinäjoen keskustan ulkopuolella.

Selmu ry:n ylläpitämä Rytmikorjaamo-klubi toimii esiintymispaikkana isoille ja pienille artisteille. Rytmikorjaamolla järjestetään vuosittain noin 70 keikkaa tai tapahtumaa. Toiminta klubilla pyörii pääsääntöisesti vapaaehtoisten voimin. Aktiivisia vapaaehtoisia Rytmikorjaamolla on noin 100-130. Vapaaehtoiset toimivat kaikissa klubin työtehtävissä, joihin heidät perehdytetään. Perehdytystä ja koko vapaaehtoistyötä avaamaan haluttiin laatia vapaaehtoistyön opas, josta selviäisi kaikki oleellinen tieto siitä mitä vapaaehtoinen voi tehdä Rytmikorjaamolla, miten toimintaan pääsee mukaan ja mikä merkitys vapaaehtoistyöllä on Rytmikorjaamolle ja koko toiminnan mahdollistamiselle.

Tämän opinnäytetyön kirjoittaja toimi opintojensa päättöharjoittelussa kyseisellä yhdistyksellä vapaaehtoiskoordinaattorina ja tiedusteli yhdistykseltä mahdollista opinnäytetyön aihetta. Opinnäytetyö on tehty toimeksiantajan tarpeeseen ja heidän kanssaan yhteistyössä. Opinnäytetyössä käsitellään vapaaehtoistyön oppaan teko ja siihen vaikuttavat asiat. Liitteenä opinnäytetyössä on itse vapaaehtoistyön opas.

1.2 Tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteet on tehdä Rytmikorjaamo-klubille opas vapaaehtoisille ja vapaaehtoistyöhön. Oppaan on tarkoitus tulla käyttöön klubin toimintaan osana vapaaehtoistyöhön perehdytystä ja vapaaehtoistoiminnan sisäänajavana materiaalina. Opas myös markkinoisi osaltaan Rytmikorjaamon

vapaaehtoistyötä, elävää musiikkia ja yhdistystä tukevana toimintana, sekä ihmiselle itselleen mielekkäänä vapaa-ajan viettotapana. Oppaan on tarkoitus avata klubin vapaaehtoisten merkitystä koko toiminnalle ja sitä miten vapaaehtoiset kokevat toiminnan. Rytmikorjaamo-klubilla ei ole ollut vastaavanlaista opasta aiemmin. Oppaasta olisi hyötyä uusien vapaaehtoisten saamiseksi mukaan toimintaan ja myös selvittämään jo mukana oleville koko toiminnan kokonaisuutta.

Toinen tavoite tälle opinnäytetyölle on tutkia sitä, millainen on hyvä opas ja mitä asioita siinä pitää olla huomioituna. Tässä käytetään apuna kirjallisuutta oppaiden teosta ja ohjeiden laatimisesta. Lisäksi haastatteluiden avulla saadaan tietoa siitä, mitä asioita Rytmikorjaamon vapaaehtoinen haluaa että opas pitää sisällään ja millaisia asioita pitää olla huomioituna hyvässä vapaaehtoisten oppaassa.

Opinnäytetyössä tuodaan esille niitä asioita jotka ovat vaikuttaneet vapaaehtoistyön oppaan syntymiseen ja tekemiseen. Näitä on esimerkiksi se, miten oppaan rakenne, kieli ja saavutettavuus tuovat oppaalle arvoa ja miten nämä asiat on oppaassa huomioitu. Lisäksi pohditaan mitä on päivitettävyyys ja mikä merkitys sillä on oppaan kannalta. Opinnäytetyön tarkoitus on lisäksi välittää ne asiat lukijalle, jotka ovat vaikuttaneet vapaaehtoistyön oppaan sisältöön, syntyyn ja tapaan miten tieto tuodaan oppaassa esiin.

2 VAPAAEHTOISTYÖ

Tässä kappaleessa käydään läpi sitä, mitä on vapaaehtoistyö, miten se määritellään ja miten sitä rajataan. Lisäksi tutustutaan vapaaehtoistyöhön kulttuurin alalla ja tapahtumissa. Pohditaan myös sitä mikä merkitys vapaaehtoistyöllä on kulttuurialalla. Lopuksi esitetään millaista on vapaaehtoistyö Seinäjoen elävän musiikin yhdistyksen, Selmu ry:n Rytmikorjaamo-klubilla.

2.1 Määritelmä

Vapaaehtoistyö voidaan määritellä monella tapaa. Laimio ja Välimäki (2011, 10) määrittelevät sen niin, että vapaaehtoistyö on tekijän omasta vapaasta tahdosta tehtyä työtä, jota tehdään jonkun yhteisön hyväksi, ilman rahallista korvausta. Vapaaehtoistyötä tehdään siis omasta tahdosta, niin että tekijä ei saa siitä palkkaa tai muuta korvausta. Vapaaehtoistyö ei ole veronalaista toimintaa, kun tekijä ei saa siitä palkkaa. Tekijällä on kuitenkin oikeus saada ateria ja kiitos tai muistaminen hyvin tehdystä työstä, ilman että sitä pidettäisiin korvauksena, jolloin se olisi veronalaista tuloa (Määttä & Lahtinen 9.1.2020). Ateria tai kiitos ei saa kuitenkaan olla sovittu korvaus tehdystä työstä, vaan sen pitää olla luonteeltaan vastikkeettomasti tarjottua. Määttä ja Lahtisen mukaan vapaaehtoinen voi myös saada majoituksen, kuljetuksen ja sisäänpääsyn tapahtumaan, jos se koetaan olevan tarpeellinen vapaaehtoisen työsuorituksen kannalta. Vapaaehtoistyössä ei solmita työsuhdetta.

Vapaaehtoistyötä tehdään laajasti eri aloilla, esimerkiksi sosiaali- ja terveystalalla, mutta paljon myös kulttuurialalla. Kulttuurialalla vapaaehtoistyö näkyy esimerkiksi tapahtumissa, joissa tavallisesti käytetään paljon vapaaehtoisia työvoimana. Vapaaehtoiset tekevät tapahtumissa monipuolisia tehtäviä ja ovat merkittävä osa tapahtumien toteutumista (Provinssi, [viitattu 26.2.2020]). Kulttuuri- ja urheilutapahtumien vapaaehtoistyö on luonteeltaan usein sen tyyppistä, että se ei vaadi pitkäaikaista sitoutumista tai koulutusta (Laimio & Välimäki 2011, 12). Tästä syystä lähes kuka vaan voi tulla vapaaehtoisiin kulttuurialan tapahtumiin.

Talkootyö on vapaaehtoistyön synonyymi. Talkootyötä käytetään paljon kun puhutaan esimerkiksi kulttuurialan vapaaehtoistyöstä tapahtumissa ja festivaaleilla. Verohallinto määrittelee talkootyön työksi, jota tehdään toiselle ihmiselle ilman korvausta (Määttä & Lahtinen 9.1.2020). Talkootyössä ei myöskään muodostu yleensä työsuhdetta. Talkoo- ja vapaaehtoistyö termejä molempia käytetään yleisesti tarkoittamaan samanlaista vastikkeetonta työtä. Vaikka talkootyötä käytetään paljon alalla, tässä tekstissä käytetään kuitenkin termiä vapaaehtoistyö, sillä se kuvaa työn luonnetta paremmin ja menee yksiin oppaan terminologian kanssa. Kaikkea analyysia voidaan silti suoraan kääntää tarkoittamaan talkootyötä.

Vapaaehtoistyö on työtä, mutta ei verotettavassa mielessä. Yleisesti vapaaehtoistyötä tehdään yleishyödylliselle yhteisölle tai julkisyhteisölle. Yleishyödyllinen yhteisö on sellainen, joka toimii yleisen hyvän vuoksi, toimintaa ei ole rajoitettu tiettyihin ihmisiin ja sen tuotot tai edut eivät kohdistu siinä mukana oleville henkilöille (Määttä & Lahtinen 9.1.2020). Julkisyhteisöä ei ole määritelty, mutta niihin kuuluu esimerkiksi valtio ja sen laitoksia, kunnat, maakunnat ja muut vastaavat laitokset ja säätiöt, jotka saavat rahallista avustusta yhteisöltä, sekä kirkkoja ja uskonnollisiin yhdyskuntiin laskettavia laitoksia (Määttä & Lahtinen 9.1.2020). Myös näiden parissa tehty vapaaehtoistyö on verovapaata, jos se täyttää vapaaehtoistyön määritelmät.

2.2 Vapaaehtoisuus kulttuurialalla

Kulttuurialan vapaaehtoistyö, myös talkootyö, on laajalle levinnyt ilmiö esimerkiksi tapahtumissa ja festivaaleilla. Vapaaehtoiset tekevät festivaaleilla lähes kaikkia työtehtäviä, kuten infrastruktuurin rakennusta, asiakaspalvelua, esiintyjien palvelua, siivousta ja muuta ylläpitävää työtä, roudausta, järjestyksenvalvontaa, lipunmyyntiä ja he ovat mukana myös festivaalin purussa. Suomen festivaaleista merkittävä osa käyttää vapaaehtoisia työvoimana. Esimerkiksi vuonna 2017, Finland Festivalsin alaisuudessa toimivilla 76 jäsenfestivaalilla on ollut 5815 vapaaehtoista työntekijää, kun muun henkilökunnan määrä on ollut 1732. (Finland Festivals, [viitattu 2.3.2020]).

Vapaaehtoisia rekrytoidaan festivaaleille ja tapahtumiin yleensä suoraan yhdistyksen tai festivaalia järjestävän tahon omilla sivuilla ja kanavissa, mutta jotkut tapahtumat saattavat ottaa vapaaehtoisensa esimerkiksi paikallisen urheiluseuran kautta. Festivaali usein näissä tapauksissa maksaa urheiluseuralle palkkion, jolla urheiluseura voi rahoittaa toimintaansa (Qstock, [viitattu 2.3.2020]). Yksittäisille vapaaehtoisille ei työvoimasta makseta palkkioita. Festivaaleille vapaaehtoiseksi tuleminen ei usein edellytä mitään aikaisempaa kokemusta tai taitoja.

Tapahtumaan tai festivaalille tullaan vapaaehtoiseksi yleensä kokemuksen tai esiintyjän vuoksi. Vapaaehtoinen pääsee usein töiden ohella myös festivaali yleisöksi. Vapaaehtoisilla on erilaisia motiiveja tulla vapaaehtoistöihin. Haanpään (2016, 97) mukaan vapaaehtoiset voidaan jakaa kahteen ryhmään motiivien perusteella, jotka ovat egoistinen ja ryhmään kuuluminen. Egoistinen motiivi tarkoittaa oman edun ja tavoitteiden saavuttamista. Hänen mukaansa tätä ryhmää edustavat usein nuoret vapaaehtoiset. Toinen ryhmä eli ryhmään kuuluminen on kesäfestareilla harvinaisempaa, mutta esimerkiksi yhdistyksissä tämä on yhä yleisempää.

Vapaaehtoisuutta tapahtuu useissa yhdistyksissä. Kulttuurialalla näitä edustavat esimerkiksi klubit ja esiintymispaikat, joissa on jatkuvaa ympärivuotista toimintaa. Näitä ovat muun muassa Seinäjoen elävän musiikin yhdistys Selmu ry:n ylläpitämä Rytmikorjaamo, sekä Jyväskylän elävän musiikin yhdistys Jelmu ry:n ylläpitämä Tanssisali Lutakko. Molempien yhdistysten toiminta pyörii pääosin vapaaehtoisten työntekijöiden avulla (Lutakko, Jelmu [viitattu 10.3.2020]; Rytmikorjaamo b, Talkootyö [viitattu 10.3.2020]). Näissä yhdistyksissä, niin kuin festivaaleillakin, vapaaehtoiset tekevät kaikkia mahdollisia työtehtäviä ja ovat sen mahdollistajia, että keikka tai tapahtuma pystytään pitämään. Yhdistyksillä toimivat vapaaehtoiset ovat usein paikallisia jotka haluavat tukea oman paikkakuntansa toimintaa. Vapaaehtoisilla on usein tarve olla osa ryhmää, tavata samanhenkisiä ihmisiä ja tuntea tekevänsä jotain tärkeää (Väntänen & Rehnström 2012, 13). Tästä syystä usein yhdistysten vapaaehtoiset jäävät mukaan yhdistyksen toimintaan pidemmäksi aikaa.

2.3 Rytmikorjaamon vapaaehtoistyö

Rytmikorjaamo on Seinäjoella sijaitseva elävän musiikin klubi, jonka toiminnasta vastaa Seinäjoen elävän musiikin yhdistys, Selmu ry. Klubilla järjestetään keikkoja ja tapahtumia syksystä kevääseen, joissa pääasiainen työvoima ovat vapaaehtoiset.

Rytmikorjaamon vapaaehtoistoiminta koostuu klubi-iltojen työtehtävistä. Vapaaehtoiset ovat mukana kaikissa eri klubin toiminnoissa eteispalvelusta, järjestyksenvalvontaan ja anniskeluun. Osa tehtävistä, kuten järjestyksenvalvonta ja anniskelu edellyttävät tiettyjä lupia, kuten anniskelupassi ja järjestyksenvalvojakortti, mutta muihin tehtäviin voi osallistua ilman pätevyyttä. Rytmikorjaamolla työskentelee myös ala-ikäisiä. Ala-ikäiset tekevät klubilla kaikkia muita tehtäviä paitsi sellaisia, jotka on lain nojalla heiltä suljettu. Näitä ovat esimerkiksi järjestyksenvalvonta ja anniskelu. Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaa koordinoidaan usean viestintäkanavan ja verkkopalvelun kautta. Näitä ovat Facebook, Whatsapp, viikoittain julkaistava talkookirje, työvuoro-verkkopalvelu extranet sekä ilmoittautumisia ja yhteydenottoja varten oleva talkoosähköposti.

Yhtenä merkittävänä tahona, josta Rytmikorjaamo saa vapaaehtoisia työntekijöitä on Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Seinäjoen Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijat päätyvät usein vapaaehtoistoihin Rytmikorjaamolle, joko osana kurssitehtäviä tai omasta vapaasta tahdosta ja kiinnostuksesta toimintaan. Selmu ry toimii myös usealla opiskelijalla harjoittelupaikkana ja moni tulee toimintaan mukaan halunaan kehittää omaa ammattaitoaan.

Rytmikorjaamon vapaaehtoistoiminnassa on pitkät juuret. Vuonna 2006 alkanut klubitoiminta on pyörinyt läpi historiansa vapaaehtoisvoimin ja osa heistä on vieläkin mukana klubin toiminnassa. Rytmikorjaamon vapaaehtoistyössä vallitsee enemmän ryhmään kuulumisen tunne, kuin egoistinen lähtökohta. Tämä näkyy siinä, että moni tekee vapaaehtoistyötä vuodesta toiseen, lähtökohtana sosiaaliset suhteet ja elävän musiikin tukeminen. Nämä asiat tulivat ilmi Rytmikorjaamon vapaaehtoisille järjestetyissä haastatteluissa, joita käsitellään paremmin seuraavassa luvussa.

3 TUTKIMUSHAASTATTELUT

Tässä kappaleessa käydään läpi Rytmikorjaamon vapaaehtoisten ja henkilökunnan edustajien haastatteluja ja niissä ilmenneitä asioita. Haastattelut järjestettiin vapaaehtoistyön oppaan tekoprosessia varten tammikuussa 2020. Analyysissa käydään läpi yksittäisiä vastauksia, lainauksilla haastatteluista. Muuten vastauksista on poimittu yhteneviä mielipiteitä tai yksittäisiä aiheen kannalta tärkeitä tai muuten tutkimuksen kannalta mielenkiintoisia vastauksia.

3.1 Vapaaehtoisten haastattelut

Vapaaehtoistyön oppaan tekeminen lähti lähestymällä aihetta tiedonsaannin näkökulmasta. Tarkoitus oli saada tietoa siitä mitä asioita vapaaehtoistyön opas pitäisi sisällään ja mihin kysymyksiin ja tarpeisiin se voisi vastata. Opasta suunniteltiin yhdessä Rytmikorjaamon vapaaehtoisvastaavan kanssa. Vastaavan kanssa tultiin päätökseen lähteä tutkimaan vapaaehtoistyötä vapaaehtoisten näkökulmasta. Tarkoitus oli saada tietoa siitä miten vapaaehtoiset kokivat vapaaehtoistyön ja mitä asioita he pitivät tärkeinä vapaaehtoistyön oppaan sisällössä.

Vapaaehtoisten haastatteluilla oli tarkoitus saada tietoa siitä, mitä työtehtäviä Rytmikorjaamolla voi tehdä, ja mitä ne pitävät sisällään, mikä saa vapaaehtoisen tulemaan Rytmikorjaamolle ja mitä asioita pitäisi avata vapaaehtoistyön oppaassa. Tämän lisäksi heiltä kysyttiin omista vapaaehtoistyön kokemuksistaan, joiden koettiin olevan merkityksellisiä oppaan kannalta. Omista kokemuksista pyrittiin löytämään sellaisia asioita jotka voisivat tuoda oppaaseen lisäarvoa ja tuomaan inhimillistä näkökulmaa esimerkiksi siihen, mitä Rytmikorjaamon vapaaehtoistyö antaa vapaaehtoiselle. Esimerkiksi mahdollisista huonoista kokemuksista saataisiin tietoa siihen mitä oppaassa pitäisi olla, jotta nämä huonot kokemukset eivät toistuisi toisilla vapaaehtoisilla.

Itse haastattelut toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna. Puolistrukturoitu haastattelu valikoitui tavaksi, sen ollessa jokaiselle haastateltavalle samanlainen ja näin samaan kysymykseen voidaan saada yhteneviä, mutta myös eriäviä

mielipiteitä ja ne pysyvät tehokkaammin aiheessa kuin esimerkiksi perinteisessä teemahaastattelussa. Se myös koettiin ajankäytön kannalta järkevänä tapana, sillä litterointia ei edelletetty. Puolistrukturoidussa haastattelussa on samat kysymykset, jotka kysytään kaikilta haastateltavilta, mutta niiden järjestystä voi muuttaa. Lisäksi voidaan esittää tarkentavia lisäkysymyksiä, jos niin koetaan olevan tarpeen. Puolistrukturoidun haastattelun kysymyksiin ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan haastateltava voi vastata kysymyksiin omin sanoin (Hirsijärvi & Hurme 2008, 47).

Haastattelut pidettiin tammikuun 2020 aikana. Haastateltavia oli yhteensä yhdeksän kappaletta, joista kaksi oli työsuhteessa Selmulle, eli he edustivat henkilökunnan näkemyksiä. Haastateltavat valittiin yhdessä Rytmikorjaamon vapaaehtoisvastaavan kanssa, sillä hän osasi ehdottaa sopivia vapaaehtoisia haastatteluja varten. Haastattelujen tiedustelu piti myös tehdä vapaaehtoisvastaavan kautta, sillä yhteystietojen antaminen yhdistyksen tietokannasta olisi voinut rikkoa kyseisten haastateltavien tietosuojaa. Oppaan tekoon päädyttiin myös haastattelemaan vapaaehtoisten lisäksi muutamaa henkilökunnan edustajaa, jotka toimivat läheisessä kontaktissa vapaaehtoisten kanssa ja joilla oli illoissa tietyn työpisteen vastaavan rooli. Heidän koettiin tuovan oppaaseen näkökulmaa myös vastaavuuden kannalta ja siihen miten vapaaehtoistoiminta nähtiin henkilökunnan puolelta. Kaikista kysytyistä haastateltavista suurin osa suostui haastatteluun.

Haastateltaville lähetettiin haastattelukysymykset etukäteen tarkasteltaviksi, jotta itse haastatteluprosessiin ei menisi liikaa aikaa ja jotta haastateltaville tulisi tutuiksi kysyttävät aiheet. Haastatteluihin varattiin aikaa noin 60 minuuttia haastattelua kohden. Haastatteliija kysyi kaikilta haastateltavilta samat kysymykset ja saattoi esittää myös tarkentavia kysymyksiä näiden lisäksi. Haastattelukysymyksiensä lisäksi haastateltava sai lopuksi esittää myös lisähuomioita tai lisäyksiä aikaisempiin vastauksiinsa. Haastattelut toteutettiin pääosin Rytmikorjaamon tiloissa, mutta myös muutaman haastateltavan kotona. Haastattelut nauhoitettiin kokonaisuudessaan puhelimen äänityssovelluksella. Nauhoituksiin kysyttiin aina suostumus haastateltavalta. Nauhoitukset kirjoitettiin myöhemmin pääkohdiltaan auki ja alkuperäisiä nauhoituksia pidettiin tallessa niin kauan kuin opinnäytetyön

puolesta oli tarpeen, jonka jälkeen nauhoitukset poistettiin. Nauhoituksissa, eikä niiden analysoinneissa tullut ilmi haastateltavien henkilöllisyyksiä.

3.2 Vastauksien analysointi

Haastattelujen kysymykset rakennettiin siten, että niissä tulisi esiin haastateltavien vapaaehtoisten oma kokemus vapaaehtoisuudesta ja Rytmikorjaamosta. Kysymyksiin oli siis helppo vastata omien kokemusten ja oman mielipiteen mukaan, ilman johdattelua tiettyyn vastaukseen. Kysymyksissä käytiin läpi haastateltavien kokemuksia siitä mikä merkitys vapaaehtoisuudella on klubille, heidän omia motiivejaan tehdä vapaaehtoistyötä, työtehtäviin liittyviä kysymyksiä, ohjeita vapaaehtoistoiminnan perehdytykseen, hyötyjä ja oppeja vapaaehtoistoiminnasta ja mitä asioita he haluaisivat, että vapaaehtoistyön opas pitäisi sisällään.

Vastauksista näkee selkeästi sen, että vapaaehtoisten rooli klubin toiminnan kannalta tunnustetaan vapaaehtoistenkin suunnalta. Vastauksissa kuvaillaan vapaaehtoisten roolia klubilla elintärkeäksi ja mahdollistajaksi. Moni haastateltavista myös tiedostaa sen, että ilman vapaaehtoisia olisi paljon enemmän kuluja ja pääsylippujen hinnat olisivat suuremmat. Henkilökunnan edustajat myöntävät myös vapaaehtoisten merkityksen toimintaan, toteamalla että klubilla ei olisi toimintaa ilman vapaaehtoisia. Jokainen haastateltavista piti vapaaehtoisten merkitystä klubin toiminnalle tärkeänä.

Onhan se iso merkitys, että lippuhinnat pystytään pitämään alhaalla ja on varaa tehdä isojaakin keikkoja kun vapaaehtoiset tulee tänne ja tekee ison osan duuneista joista niinku joku vois pyytää rahaakin. Mut se on ihan mahtavaa, että pystyy niinku pitää tällasen keikkapaikan pystyssä ja keikat pyörimässä ympärivuotisesti ja samalla saa sitten ite kokeilla kaikkia erilaisia duuneja ja näin, mutta niinku iso merkitys. (Haastateltava 3).

Vastauksista selviää myös vapaaehtoisten erilaiset motiivit vapaaehtoistöihin tulemiseen Rytmikorjaamolle. Yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet on vapaaehtoisille tärkeä syy tulla vapaaehtoistöihin. Moni haastateltavista kertoo saaneensa paljon ystäviä vapaaehtoistoiminnan kautta ja nauttivansa

Rytmikorjaamon ilmapiiristä vapaaehtoisten keskuudessa. Kuuluvaisen (2015, 62) mukaan yhteisöllisyyttä esiintyy usein kun ihmiset ovat luontaisesti tekemisissä toistensa kanssa. Hänen mukaansa näistä kohtaamisista syntyy sitten verkostoja, ystävyysuhteita ja mahdollisesti uusia ideoita toimintaan. Rytmikorjaamolla uusia ideoita syntyy, kun vapaaehtoisten RTR-työryhmä pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan ja edistämään Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaa. He myös suunnittelevat yhdessä erilaisia yhteisöllisiä aktiviteetteja.

Sosiaalisten suhteiden lisäksi myös esiintyjät vaikuttavat useamman vapaaehtoisen töihin tulemiseen, tai sitten siihen, että ei tulla töihin. Haastatteluissa tuli ilmi, että suurin osa vapaaehtoisista mieltää vapaaehtoistyöt harrastukseksi. Osa myös tulee töihin kehittääkseen itseään ja ammattitaitoaan. Yhteisöllisyys koetaan vastaanottavana:

No ainakin osaltaan se fiilis, talkoolaiskulttuuri, mitä mä tossa sanoin niinku se yhteisöllisyys et vaikka sieltä ei tunne porukkaa välttämättä siinä illassa mihin menee, et jos siel on niinku ilta täynnä ihan tuntemattomia ihmisiä, ni silti tietää et sinne on niinku helppo, mukava mennä. (Haastateltava 1).

Vapaaehtoistyön oppaan informatiivisuuden kannalta merkityksellistä tietoa kysyttiin työtehtäviin liittyvillä kysymyksillä. Tärkeimpiä taitoja kysyttäessä, vastaajat kertoivat omissa työtehtävissään tarvittavista taidoista, mutta myös siitä millaisilla luonteenpiirteillä ja suhtautumisella kyseisissä tehtävissä pärjää. Moni vastaajista korosti asiakaspalvelun ja positiivisen suhtautumisen työntekoon tärkeinä asioina. Henkilökunnan edustajat korostivat vapaaehtoisen omaa viihtyvyyttä ja itseluottamusta. Tällä tavoin he kokevat että vapaaehtoinen pysyy toiminnassa pitempään ja tuo toiminnalle jatkuvuutta.

Talkoolaisen oma viihtyvyys, se että hän ite viihtyy siinä hommassa ja tehtävässä ja se kiinnostaa häntä, sen jälkeen kaikki on niinkun aikalailla kondiksessa, oikee ja avoin asenne, hyvä mieli ja vastaanottavainen kuuntelemaan ja oppimaan niin se on varmaan kaiken a ja o, ei tarvii olla mitään taustaa. (Haastateltava 9).

Kysyttäessä tärkeimmistä opeista mitä vapaaehtoistyössä on saatu, vapaaehtoiset tuovat esiin ammattitaidon. Moni on saanut omista työtehtävistään uusia taitoja tai päässeet kehittämään jo olemassaolevia taitojaan. Ammatitaidon lisäksi usealla

vastaajalla korostuu ihmisten kanssa työskentelyn oppiminen ja voimavarat siihen. Kun kaikilla ihmisillä on toimintaan tullessaan erilaiset lähtökohdat, on tärkeää olla tuomitsematta ketään ja pyrkiä kuuntelemaan toisia. Tällöin yhteistyö on mukavaa ja tuloksellista (Kuuluvainen 2015, 102). Yksi vastaajista korostaa sitä että Rytmikorjaamalla työskentelee kaiken ikäisiä ja erilaisia ihmisiä, joten on pitänyt oppia tulemaan toimeen myös eri-ikäisten ja toisenlaisen maailmankuvan omaavien ihmisten kanssa.

Oppinut niinku monen ikäisten ihmisten kanssa tekemään töitä, meilläkin on täälläkin niinku alaikästä ja on täysikästä ja on kaikkea sitä, sanotaan että 15-60 ikähaitariin mahtuu ihmiset, niin siinä on monenlaista sukankuluttajaa. Kaikkien kanssa vaan on niinku oppinut jollain lailla tekemään ja tietämään, että miten ite kukin toimii ja miten ihmisiä käsitellään. Ihmistenlukutaitoa. (Haastateltava 4).

Kun haastateltavilta kysyttiin siitä miten he neuvoisivat uutta vapaaehtoista, joka tulisi mukaan Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaan, olivat kaikkien haastateltavien vastaukset samankaltaisia. Kaikki painottivat rohkeutta tulla mukaan toimintaan ja sitä että apua saa aina kun sitä pyytää. Myös omana itsenä tulemistä painotettiin ja sitä, että kokeilee useampaa työtehtävää ja pitää avoimen mielen.

Se että tulis omana ittenään ja rohkeasti vaan tulis mukaan. Ei tarvii osata mitään vaan ihmiset ja talo opettaa toimimaan sitten. Kun meitä on niinsanotusti moneen junaan niin jokaisella on ne omat toimintatavat niin kyllä sitä jollakin tavalla niinku sulautuu, sulatetaan ne toimintatavat yhteen ja siitä muodostuu sellanen hyvä kokonaisuus, eli rohkeasti vaan mukaan ja nykystä sitten aina jos tulee kysymistä tai muuta tai tulee ensimmäistä iltaa niin nykystä sitten hihasta kiinni jotakin ihmistä, kyllä apua jostain aina löytyy. (Haastateltava 7).

Sanoisin et kokeile useempia paikkoja. Käy vaikka kolmessa illassa ja kokeilee niissä kaikkia eri tehtäviä. Koska jotkut tehtävistä voi olla sellasii et niist ei nauti mut toisista huomaakin et vitsi tää on kivaa ja täs mä on hyvä ja siitä innostuu. Et se on se, kaikki niinku kiinnostuneet talkoolaiset niin suosittelen käymään vähintään niiku kolmessa illassa ja kokeilemaan niitä eri tehtäviä. (Haastateltava 1).

Vapaaehtoistyön oppaan tekeminen haluttiin perustaa nimenomaan siihen, että se tulee vapaaehtoisten näkökulmasta. Tämä perustui sille, että vapaaehtoiset olivat tämän aiheen asiantuntijoita, heidän omien kokemustensa kautta, eli he olivat

aiheen kokemusasiantuntijoita. Kokemusasiantuntijuutta käytettäessä esimerkiksi palveluun, saadaan kokemustietoa jota ei muussa tapauksessa saataisi mukaan (Toikko 2009, 3). Palvelun käyttäjän omakohtaiset kokemukset toimivat palvelun kehityksessä merkittävänä tiedonlähteenä.

Oppaan sisältöön ja teemoihin toivottiin mielipiteitä vapaaehtoisilta. Kysyttäessä vapaaehtoisilta sitä, mitä he haluaisivat, että Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön opas pitäisi sisällään olivat vastaukset hyvin samankaltaisia. Moni painotti vastauksessaan sitä, että vapaaehtoistyön oppaan pitäisi olla selkeä ja yksiselitteinen. Oppaan haluttiin olevan sellainen, että tuleva vapaaehtoinen ei joutuisi kysymään mitään. Työtehtävien esittelyä kaivattiin myös oppaaseen. Rohkeutta painotettiin myös useassa vastauksessa. Vastausten perusteella viestin pitäisi olla sellainen, että kuka vaan voi tulla vapaaehtoiseksi Rytmikorjaamolle. Tätä samaa asiaa tuki myös vastaukset, joissa kehoitettiin tulemaan omana itsenään ja iloisella mielellä. Henkilökunnan edustajat painottivat vastauksissaan sitä, että vapaaehtoistyöstä saa halutessaan työtodistuksen, joka voi parantaa mahdollisuuksia päästä ansiotöihin tulevaisuudessa.

Myös sellanen että kannattaa niinku, että myös kun tulee talkoilemaan ni hyödyntää ne edut ja se että mitkä erittäin harvat tajuaa, että täältäähän me voimme kirjoittaa työtodistukset. Mä oon kirjottanu muutamalla plokkaajalle ne on saanu kesätöitä ja jotkut on ihan niiku ravintolassaki ollu plokkaajina ja sitten edenny siitä myyjiksi. Se menee monesti ohi. (Haastateltava 8).

Semmoset pistekohtaset tota infot ja sit semmosia, että mikä talon meininki on ja vähän niinku toiminnasta kertoo yleensä. Sitten että vähän niiku käytössännöt, et täällä niinku kaikkia kohdellaan sillee ystävällisesti ja se on sen perusta että tänne on kiva tulla aina tekemään, että kaikki on kivoja toisillensa. Että ihan sama onko jotain mielipide eroja näkemyseroja, niitä ei niinku nosteta esille, ja kaikki on vaa niinku kavereita keskenään. Ihan sama mikä koulutustausta, ihan sama mikä muu tausta nii täällä kaikki on niiku samalla viivalla. (Haastateltava 3).

4 VAPAAEHTOISTYÖN OPAS, OPPAAN RAKENNUS

Tässä osassa käydään läpi asioita, jotka on pitänyt huomioida tehtäessä vapaaehtoistyön opasta. Rakenne, kieli ja saavutettavuus ovat asioita, joilla jäsennetään sitä millaisista palasista koostuu hyvä ja selkeä opas. Nämä tekijät kuvaavat tyypillisiä kielellisiä ja rakenteellisia asioita, jotka on hyvä huomioida opasta tehtäessä. Lopuksi käydään läpi myös päivitettävyyttä joka mahdollistaa jatkuvuuden ja säilyttää oppaan arvon tulevaisuudessa.

4.1 Hyvän oppaan tunnusmerkit

Vapaaehtoisille tarkoitettussa oppaassa ja yleisesti oppaissa on hyvä muistaa selkeys ja se, että mikä on itselle itsestäänselvyys voi olla toiselle täysin uutta. Oppaan teossa pitää huomioida oppaan kohteena olevan ihmisen näkökulma aiheeseen (Kotimaisten kielten keskus b [viitattu 23.3.2020]). Huomiointiin kuuluu myös mahdollinen erikoissanasto, eli termit ja käsitteet, jotka liittyvät vahvasti esimerkiksi yhteisöön tai alaan ja joihin ei välttämättä törmää arjessaan. Erikoissanasto ei siitä tietämättömälle välttämättä sano mitään. Tästä syystä kotimaisten kielten keskuksen mukaan, erikoissanastoa tulisi oppaassa joko välttää tai jos sitä aikoo käyttää niin sanastoa on syytä avata lukijalle.

Jos opas on laaja, on siinä hyvä olla sisällysluettelo. Sisällysluettelo auttaa navigoinnissa ja kertoo lukijalle mitä kaikkea opas sisältää (Pyhälähti 2002). Pyhälähden mukaan myös etenemisjärjestys on tärkeä huomioitava asia, luettavuuden ja selkeyden kannalta. Jos oppaan asioita on ripoteltuna useammassa kohdassa, antaa se tekstistä sekalaisen kuvan ja vaikeuttaa lukijan ymmärrystä. Pyhälähden mukaan tekstin on myös syytä olla sellainen, että sitä voidaan tulkita vain yhdellä tavalla.

Oppaaseen on usein koottuna monia asioita ja onkin tavanomaista, että lukija ei tarvitse niitä kaikkia. Osioiden pitääkin toimia myös itsenäisesti (Melkko 2013, 5). Osioiden pitää pyrkiä kertomaan niissä oleva informaatio niin, että lukijan ei tarvitse lukea muita osioita ymmärtääkseen tekstin. Tekstissä voidaan kuitenkin tehdä viittauksia johonkin toiseen osioon. Esimerkiksi jos tekstissä käytetään paljon

erikoissanastoa tai käsitteitä, on mahdollista, että ne on koottu tiettyyn osioon. Melkon mukaan tässä tapauksessa on syytä viitata tuohon osioon.

Forsyth (2018, 6) käyttää kirjassaan termiä alhainen kognitiivinen hinta, (low cognitive cost) kuvaamaan tekstin luonnetta. Kognitiivinen hinta tarkoittaa sitä vaikutelmaa, jonka teksti antaa sen sisällön helppoudesta tai vaikeudesta. Alhaisen kognitiivisen hinnan teksti on sellaista joka näyttäytyy lukijalle helposti luettavana tai kevyenä ja näin on lukijalle paljon lähestyttävämpää kuin vaativa ja pitkä teksti. Forsythin mukaan lukijalle miellyttävän tekstin tunnusmerkkejä on esimerkiksi se, että teksti on lyhyt, ytimekäs, oleellinen, selkeä, tarkka, ymmärrettävällä kielellä kirjoitettu, yksinkertainen, hyvin jäsennelty ja kuvaileva. Opas on tyypillisesti lukijalle kirjoitettu ja lukijaa varten tehty teksti, joten sen sisällön pitäisi näyttäytyä lukijalle kutsuvana ja helppolukuisena.

4.2 Rakenne

Vapaaehtoistyön oppaan hahmottaminen lähtee sen rakenteesta. Rakenne pyritään jakamaan pääotsikoihin ja mahdollisesti niiden alaotsikoihin. Rakenne on järkevää rakentaa niin, että yhdessä kappaleessa käydään läpi aina yksi asia (Torppa 2014, 31). Kappaleiden sisältö määrittää ala-otsikot ja ala-otsikot määrittävät pääotsikot.

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön oppaassa on pyritty tekemään mahdollisimman selkeä rakenne. Selkeä rakenne tarkoittaa sitä, että teksti on otsikoita kuvaavasti ja otsikot etenevät järkevästi, aiheen esittelystä ja avaamisesta kohti yhä tarkempaa tietoa ja konkreettisia asioita, ja oppaan tapauksessa siihen että lukijalle annetaan mahdollisuus tehdä päätöksiä siitä haluaako hän esimerkiksi ottaa yhteyttä. Teksti etenee niin että lukijalle kerrotaan tärkeimmät asiat ensimmäiseksi ja jos hän ei kiinnostu asiasta niin hänen ei tarvitse mennä tarkempaan informaatioon.

Vapaaehtoistyön oppaassa rakenne alkaa sillä, että selitetään mikä on Rytmikorjaamo. Tämä toimii oppaassa ikään kuin johdantona, jossa kerrotaan lukijalle perustiedot yhdistyksestä. Tämän jälkeen, ja osaltaan edellisen otsikon jatkona kerrotaan Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöstä ja mitä asioita siitä on hyvä tietää. Kappaleessa avataan vapaaehtoisten merkitystä ja yleisiä ohjenuoria

vapaaehtoistöihin Rytmikorjaamolla. Kappale toimii myös alustavana informaationa tulevien otsikoiden aiheille ja sisällölle.

Kolmantena kerrotaan työtehtävistä ja mitä kaikkea niihin kuuluu ja mitä asioita niistä on hyvä tietää. Jokainen työtehtävä on laitettu oman otsikon alle, jotta opas on lukijalle selkeä ja hän voi lukea niistä työtehtävistä, jotka häntä itseään kiinnostaa. Myös yhteisistä työtehtävistä kerrotaan. Työtehtävien avaamiset on rakenteeltaan suunniteltu etenevän työn kuvauksesta, perustietojen kautta yhä tarkempaan kuvaukseen. Jokaisen kappaleen loppuun on myös pyritty saamaan jonkinlainen rohkaiseva viesti, jotta lukija ei koe informaatiota liian raskaaksi.

Työtehtävien jälkeen avataan etuja ja mahdollisuuksia, joita mahdollinen tuleva vapaaehtoinen voi saada. Edut on pyritty järjestelemään tekstiin niin että ne ovat selkeät ja että ne on rajattu järkevästi. Täysi-ikäisten ja ala-ikäisten edut on mainittuna erikseen. Mahdollisuudet vapaaehtoistöistä on pyritty ilmaisemaan myös sellaisiin mitä voi hyödyntää vapaaehtoistöiden ohella ja mitkä ovat sellaisia, jotka tulevat eteen myöhemmin. Myöhemmin tulevia etuja voi olla työkokemuksella saatu palkkatyö.

Etujen jälkeen siirrytään yhä tarkempaan informaatioon jota tuleva vapaaehtoinen voi tarvita. Oppaan seuraavassa luvussa kerrotaan vastaavista ja heidän merkityksestään toiminnassa. Tämän jälkeen kerrotaan tiedotuskanavista ja miten ne toimivat. Lopuksi on lukijalle ja mahdolliselle uudelle vapaaehtoiselle koottu muistilista joka auttaa häntä tulemaan mukaan toimintaan step by step -tyylillä.

Vapaaehtoistyön oppaassa selkeää rakennetta tukee myös se, että otsikot on nimetty kuvaavasti. Opas pitää olla tehty niin, että mahdollinen lukija voi valita sieltä vain ne asiat jotka häntä kiinnostavat (Torppa 2014, 125). Tämä on vapaaehtoistyön oppaassa merkittävä asia, sillä opas on tarkoitettu myös sellaisille ihmisille, jotka ovat jo ehkä mukana toiminnassa, mutta heitä kiinnostaa esimerkiksi se, mitä muut vapaaehtoiset tekevät ja mitä heidän töihinsä kuuluu. Myös muita lukijoita voi kiinnostaa vain tietyt asiat oppaassa, jolloin on järkevää että ne asiat löytyvät niistä kertovien otsikoiden alta.

Vapaaehtoistyön oppaan rakenne on suunniteltu niin, että se vastaisi lukijan tarpeita ja olisi samalla mahdollisimman informatiivinen. Otsikoita on käytetty selkeyttämään

tekstiä ja kappaleiden pituudet on pyritty pitämään järkevän kokoisina. Myös lihavointia on käytetty joissain tapauksissa tekstissä, tuomaan tärkeät asiat paremmin havainnoitaviksi.

4.3 Oppaan kieli

Vapaaehtoistyön oppaan yksi merkitsevistä asioista on se, miten sen kieli on rakennettu. Rytmikorjaamon oma viestintä sen vapaaehtoisille on yleensä ollut tyyliältään rennon oloista. Vapaaehtoisille lähetetyssä viikottaisessa talkookirjeessä käytetään usein hyvin vapaamuotoista kieltä ja humoristia ilmauksia. Myös Rytmikorjaamon vapaaehtoisten tiedotuskanavissa usein leikitellään kielellä ja käytetään hyvin vapaamuotoisia ilmauksia. Tämä osaltaan kuvastaa myös yleistä rentoa ilmapiiriä joka klubilla vallitsee.

Vapaaehtoistyön oppaassa on pyritty mukailemaan Rytmikorjaamon omintakeista kieltä ja ilmapiiriä. Sanavalinnat on pyritty tekemään niin että ne kuvaavat vapaaehtoistöitä helposti lähestyttävästi. Koska kyseessä on kuitenkin opas, jonka tarkoitus on antaa tietoa ja kertoa vapaaehtoistyöstä, on siinä pyritty myös informatiivisuuteen. Kieli ei saa olla liian vitsikästä, sillä se voi vähentää toiminnan vakavasti otettavuutta. Toisaalta liian vakava ja pelkästään informatiivinen kieli voi vähentää kiinnostuneiden määrää, kun toiminta koetaan liian tosissaan otettavaksi.

Oppaan kielessä on tarkoituksellisesti pyritty pitämään positiivinen lähestymistapa. Positiivinen lähestymistapa on toteutettu esimerkiksi käyttäen saa-verbiä, täytyy-verbin sijasta. Lisäksi myös yleisesti informaatiossa on pyritty välttämään sanavalintoja, joissa on negatiivinen merkitys. Positiiviseen lähestymistapaan on kiinnitetty huomiota, koska oppaasta halutaan mahdollisimman vastaanottava ja puoleensavetävä. Tämä taas vaikuttaisi myös suoraan vapaaehtoistyön vetävyyteen ja siihen positiivisesti suhtautumiseen.

Opas on kirjoitettu yksikön toiseen persoonaan eli sinä-muotoon. Sinä-muoto kohdistuu suoraan lukijaan ja sitä käytetään usein ohjeissa (Kotimaisten kielten keskus a, [viitattu 3.3.2020]). Sinä-muotoa on käytetty, koska se tuo oppaasta saatavan informaation mahdolliselle tulevalle vapaaehtoiselle hänen omasta

näkökulmasta katsottuna. Tämä lisää lähestyttävyyttä ja kertoo oppaan lukijalle suoraan sen mitä hän tulisi tekemään, ja miten juuri hän pääsisi mukaan vapaaehtoistyöhön. Kotimaisten kielten keskuksen mukaan joskus sinä-muoto voidaan kokea myös päällekkävänä ja tungettelevana. Vapaaehtoistyön oppaan kannalta tämä ei kuitenkaan luultavasti tule olemaan riski, sillä sinä-muoto on yleisesti paljon käytetty muoto ohjeistuksissa. Myös oppaan positiivinen ilmaisutapa ja saa-verbit tukevat sitä että lukijaa ei käsketä mihinkään, vaan annetaan mahdollisuus tekemiselle.

Kielen tyyppiä voidaan ajatella myös viestinnällisestä näkökulmasta. Oppaan viestinnässä on tarkoitus tuoda hyvin esille se millainen ilmapiiri Rytmikorjaamolla vallitsee ja millaista viestintää Rytmikorjaamolla on käytetty. Kuuluvaisen (2015, 97) mukaan hyvän viestinnän tavoitteena on antaa kuva siitä millainen luonne vapaaehtoistöissä on ja millaisia ovat sen tekijät. Hänen mukaansa ihmiset hakeutuvat samanhenkisten ihmisten luokse. Tämä merkitsisi sitä, että kun vapaaehtoistyön oppaan viestintä on Rytmikorjaamon viestinnän kaltaista, se kutsuu luokseen myös lisää samanhenkisiä ihmisiä kuin mitä Rytmikorjaamolla on parhaillaan. Toisaalta voi olla mahdollista, että tietynlainen viestintä myös käännyttää pois sellaisia ihmisiä jotka eivät koe siihen samaistumisen tunnetta.

4.4 Saavutettavuus

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön opas tulee toimimaan tietopankkina mahdollisille tuleville vapaaehtoisille. Tavoitteena on, että se sekä auttaa toimintaan mukaan tulemistä, mutta myös kertoo toiminnasta yleisesti. Oppaan hyödyllisyyden kannalta olisi tärkeää, että sen mahdollinen lukija löytäisi sen ja pääsisi tutustumaan siihen mahdollisimman helposti. Tässä kohtaa voidaan puhua saavutettavuudesta ja sen tärkeydestä. Saavutettavuudesta puhutaan ihmisten kanssa joilla on esimerkiksi lukivaikeuksia tai heillä on jokin sellainen vamma joka estää heidän normaalia toimintaa, esimerkiksi kuulo tai näkövamma.

Saavutettavuus on verkkopalvelun tai verkossa olevan materiaalin helposti käytettävyyttä (Saavutettavuusdirektiivi, [viitattu 4.3.2020]). Saavutettavuudella pyritään tekemään materiaalista mahdollisimman helposti lähestyttävää ja

ymmärrettävää. Saavutettavuusdirektiivin mukaan saavutettavuutta voidaan tarkastella WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) -standardin avulla. Tämä standardi koostuu neljästä periaatteesta, jotka ovat havaittavuus, hallittavuus, ymmärrettävyys ja toimintavarmuus.

Havaittava saavutettavuus liittyy vahvasti visuaaliseen puoleen saavutettavuudessa. Esimerkkejä havaittavasta saavutettavuudesta on kontrastin käyttö ja riviväli. (Saavutettavuusdirektiivi, [viitattu 4.3.2020]). Nämä huomioituna tekstin pitäisi olla helposti havaittavaa ja luettavaa. Vapaaehtoistyön oppaassa havaittavuus on huomioitu selkeällä rivivälillä ja kontrastilla, jotka auttavat tekstin havaittavuutta ja tiedon sisäistettävyyttä.

Hallittava saavutettavuus on sitä, että käyttäjän käyttökokemus on tehty mahdollisimman helpoksi. Sivustoa voi liikutella pelkällä näppäimistöllä, välähteleviä sisältöjä ei ole ja käyttäjällä on aikaa tutustua sivuun (Saavutettavuusdirektiivi, [viitattu 4.3.2020]). Vapaaehtoistyön oppaan puolesta hallittavuus on toteutettu niin, että käyttäjä voi navigoida oppaassa näppäimistöllä ja hän näkee missä kohtaa dokumenttia hän on. Aikarajoitusta ei ole, sillä vapaaehtoistyön opas on pysyvä dokumentti, jota voi tarkastella niin pitkään kuin lukija itse haluaa.

Ymmärrettävyys-periaate pitää sisällään kielelliset saavutettavuuden pääpiirteet. Sivun kieli pitää olla ohjelmallisesti selvitettävissä, kielen vaatimus ei ylitä peruskoulussa vaadittavaa kielitaitoa ja mahdolliset lomakkeet pitää olla nimetty kuvaavasti (Saavutettavuusdirektiivi, [viitattu 4.3.2020]). Vapaaehtoistyön oppaan kannalta kieltä on käyty läpi jo edellisen otsikon alla. Tekstin kieli ei ole vaikeasti ymmärrettävää, vaan pyrkii lauseenrakenteilla ja sanavalinnoilla olemaan mahdollisimman helppolukuista ja saavutettavaa.

Toimintavarmuus-periaate liittyy vahvasti ohjelmointiin ja sen perusteella käytettävyyteen. Esimerkkejä tästä on, että sisältöön on laitettu selkeät aloitus ja lopetustägit ja elementit on nimetty ja roolitettu ja ne voidaan ohjelmallisesti selvittää (Saavutettavuusdirektiivi, [viitattu 4.3.2020]). Vapaaehtoistyön oppaan kannalta toimintavarmuus ei vaadi erityistä huomiota, sillä ohjelmointia ei oppaan tekemisessä tapahdu. Toimintavarmuutta tässä tapauksessa voidaan miettiä sen

kautta, että dokumentti pysyy saavutettavana yhdistyksen verkkosivuilla ja sitä päivitetään tarpeen mukaan.

4.5 Päivitettävyys

Vapaaehtoistyön oppaan on tarkoitus tulla Rytmikorjaamon klubin käyttöön perehdytyksessä ja kertomaan sen vapaaehtoistoinnasta. Toiminnan ja käytäntöjen muuttuessa on tärkeää, että myös siitä kertovat tiedot muuttuvat. Päivitettävyys on vapaaehtoistyön oppaan kannalta merkittävää ja jopa pakollista, sillä jos oppaan tieto ei tietyssä vaiheessa enää ole todenmukaista tai siinä on selviä puutteita, ei se ole enää luotettava tai käytännöllinen tapa kertoa Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöstä. Tässä tapauksessa oppaasta tulee hyödytön ja se ei tule enää käyttöön klubin toiminnassa.

Päivitetty tieto on tärkeää yhdistykselle, mutta tieto päivittämisestä voi olla arvokasta myös sen lukijalle. Jos tiedon yhteydessä on ilmoitettu se, milloin tieto on päivitetty, antaa se lukijalle kuvan siitä, että tieto jota hän lukee on ajantasaista ja taas toisaalta se antaa kuvan siitä, että taho joka tietoa päivittää on aktiivinen ja huomioi lukijoitaan ja mahdollista yhteisöä. Merkintä päivityksestä antaa oppaalle arvoa ja toimii samalla yhdistyksen kannalta arvoa tuovana tekona.

Vapaaehtoistyön oppaan kannalta päivitettävyys mahdollistetaan sillä, että Rytmikorjaamolle jää kaikki oppaan materiaali ja oppaasta tehdään helposti päivitettävä. Vastuu päivitettävyydestä jää Rytmikorjaamolle, sillä opas annetaan heidän käyttöönsä ja heidän hallittavaksi, jolloin alkuperäinen tekijä ei enää ole velvollinen tietojen päivityksestä tai oppaan ajantasaisuudesta. Päivittämisen tarve tulisi arvioida lähes vuosittain tai ainakin jos toiminnassa tai toimintamalleissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

5 TULOKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa käydään läpi sitä, millainen oli vapaaehtoistyön oppaan tekemisprosessi ja miten oppaan teossa onnistuttiin. Lisäksi pohditaan sitä mitä asioita voitaisiin vielä kehittää ja millainen rooli oli toimeksiantajalla. Lopuksi on pohdinta-osio, jossa pohditaan vielä oppaan tekemistä ja kerrotaan kirjoittajan oma näkemys prosessista.

5.1 Oppaan tekoprosessi

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön oppaan tekeminen lähti Selmu ry:n tarpeesta saada heidän vapaaehtoistoiminnalleen kirjallinen opas. Oppaan tarkoitus olisi toimia perehdyttämistä tukevana aineistona ja jo mukana oleville koko toimintaa avaavana ohjeistona. Oppaan teossa oltiin säännöllisessä yhteydessä yhdistykseen vapaaehtoistoiminnan vastaavan ihmisen kanssa, joka antoi ohjeita oppaan tekemistä varten ja kommentteja oppaasta säännöllisesti.

Oppaan tekemiseen haettiin tietoa Rytmikorjaamolla klubi-illoissa toimivilta vapaaehtoisilta. Vapaaehtoisten valintaan saatiin apua vapaaehtoistoiminnan vastaavalta henkilöltä, sillä hän osasi ehdottaa sopivia henkilöitä. Vapaaehtoisia haastateltiin koskien heidän kokemuksiaan vapaaehtoistyöstä Rytmikorjaamolla. Haastattelut äänitettiin, joista myöhemmin kirjoitettiin ylös tärkeimmät kohdat ja huomiot, joita vapaaehtoisilla oli kertoa vapaaehtoistoiminnasta. Osiot, joissa käytiin läpi työtehtäviä olivat haastatteluista saatujen vastausten osalta suppeita. Oppaaseen haluttiin saada lisää informaatiota työtehtävistä, jonka vuoksi suoritettiin vielä havainnoiteja Rytmikorjaamon klubi-illoissa. Havainnoista saaduilla tiedoilla saatiin päivitettyä työtehtäviä koskevat asiat laajemmiksi ja tarkemmiksi.

Haastatteluista saadusta aineistosta tuli toistuvasti ja korostetusti ilmi se asia, että vapaaehtoiset Rytmikorjaamolla pitivät toiminnasta ja sen luomasta sosiaalisesta yhteisöstä. Tätä asiaa ja tunnetta pyrittiin tuomaan myös vapaaehtoistyön oppaassa esiin. Oppaan ollessa kuitenkin faktatietoon pohjautuva ja ohjeistava teksti, oli hyvää fiilistä kuvaavaa tekstiä vaikeaa tuoda ilmi. Sitä kuitenkin pyrittiin välittämään lukijalle yksilön rohkeutta ja toimintaan mukaan tulemisen helppoutta korostamalla.

Lisäksi korostettiin sitä, että ihmisen ei tarvitse osata mitään tullakseen mukaan toimintaan ja että klubilla vallitsee auttamisen kulttuuri.

Haastateltavat korostivat muutenkin vastauksissaan enemmän henkisiä ominaisuuksia kuin tietoa ja taitoa. Asiakaspalvelua ja yksilön omaa viihtyvyyttä korostettiin, kun taas esimerkiksi tietoa tekniikasta tai drinkkien tekemisestä ei mainittu. Tämä osaltaan määritteli vapaaehtoistyön oppaan teemaa enemmän sen kaltaiseksi, että kuka vaan voi tulla mukaan ja osaamista ei tarvitse olla, mikä on myös Rytmikorjaamon oma viesti sen vapaaehtoistoinnasta.

Haastatteluista saatua aineistoa pystyttiin käyttämään paljon oppaan tekoon, mutta materiaalia, joka ei suoraan hyödyttänyt oppaan tekoa oli myös. Tämä johtui osittain siitä, että haastattelujen kysymykset laadittiin ennen varsinaista oppaan runkoa, joten haastattelujen aikaan ei ollut täydellistä kuvaa siitä, millainen oppaan teksti tulee olemaan ja mitä kaikkia asioita siinä käydään läpi. Kuitenkin suurin osa haastattelujen kysymyksistä saduista tiedoista oli hyvin hyödynnettävissä oppaan teossa ja hyödyntämätöntä tietoa oli vain vähän. Hyödyntämätöntä tietoa tuli myös haastatteluissa muista kysymyksistä, jos haastateltavien vastaukset eivät käsitelleet suoraan kysyttävää aihetta tai ne eivät muuten tuoneet mitään uutta tai oppaan kannalta merkittävää tietoa.

Oppaan kirjoittamisen yksi huomioitava asia oli keskittyä pitämään teksti luonteeltaan positiivisena ja rohkaisevana. Lauseenrakenteista lähtien piti huomioida, että oppaan luonne ei ole kieltävä, vaan antava ja mahdollistava. Eisanoja pyrittiin välttämään ja korostamaan oppaassa positiivista informaatiota. Näin pyrittiin vaikuttamaan lukijaan positiivisella tavalla ja mahdollistamaan se, että lukija tulisi suuremmalla todennäköisyydellä mukaan toimintaan.

5.2 Oppaan aiheen rajaus

Vapaaehtoistyön oppaan sisältö koski vapaaehtoistoimintaa Rytmikorjaamolla ja siihen suoraan liittyvät asiat, kuten vapaaehtoistöistä saatavista eduista ja mahdollisuuksista. Toimeksiantajan kanssa käydyissä palavereissa käsiteltiin niitä asioita, jotka haluttiin tulevan ilmi vapaaehtoistyön oppaassa. Aihetta piti myös

rajata, sillä oppaan kannalta ei ollut esimerkiksi tarpeellista kertoa, kuinka astianpesukonetta käytetään tai miten maksupäätte iZettle toimii. Vapaaehtoistyön oppaassa tuodaan vahvasti esiin se, että perehdytys työtehtäviin toteutetaan Rytmikorjaamalla, ennen vuoron alkua ja niiden aikana. Vapaaehtoistyön opas ei korvaa ihmisen ihmiselle perehdytystä, eikä sen tarkoitus ole mennä liian yksityiskohtaisiin asioihin. Oppaassa kirjattuna ovat ne perustiedot työtehtävistä, jotka antavat lukijalle selkeän kuvan toiminnasta ja mitä hän mahdollisesti tulee tekemään vapaaehtoistoissa.

5.3 Oppaan kehityskohdat

Vapaaehtoistyön opas laadittiin yhdistyksen tarpeeseen saada toiminnalle kirjallinen opas. Se vastaa sille asetettuihin tarpeisiin ja antaa lukijallensa hyvän kuvan siitä, mitä vapaaehtoistyö Rytmikorjaamalla on. Oppaan käytettävyyden takia sitä pitää kuitenkin tulla päivittämään tarpeiden mukaan. Jos tiedot tai toimintavat muuttuvat, tulee ne päivittää oppaaseen, jotta se säilyy käytettävänä vielä tulevaisuudessa.

Yksi vapaaehtoistyön oppaan kehityskohde tulevaisuudessa voisi olla oppaan kääntäminen englanniksi. Rytmikorjaamon toiminta ei poissulje vapaaehtoistyöntekijöitä joiden äidinkieli ei ole suomi, ja onkin mahdollista että toimintaan voi jossain vaiheessa tulla mukaan englantia puhuvia vapaaehtoisia. Tässä tapauksessa olisi hyvä, että myös he voisivat saada kirjallista perehdytystä ja helposti saatavaa tietoa toiminnasta. Tässä hetkessä on kuitenkin koettu, että oppaan ei tarvitse olla vielä saatavilla englanniksi, sillä vapaaehtoiset puhuvat suomea ja yleisimmin käytetty palvelukieli Rytmikorjaamalla on suomi.

Toinen mahdollinen kehityskohta vapaaehtoistyön oppaalle olisi käyttää opastuksessa hyväksi videoita. Vapaaehtoistyön opas on verkossa saatavana ja internet julkaisualustana mahdollistaisi oppaassa käytettävän esimerkiksi työtehtäviä kuvaavia videoita. Videot ovat usein paljon kuvaavampia kuin pelkkä teksti ja tässä tapauksessa videoiden avulla lukija voisi saada paremman kuvan toiminnasta ja työtehtävistä. Oppaan tässä versiossa ei kuitenkaan videoita ole, sillä se olisi vaatinut oppaan kirjoittajan lisäksi jonkun toisen tahon suunnittelemaan ja

kuvaamaan nuo videot. Ideana se on kuitenkin täysin mahdollinen toteuttaa oppaaseen ja jää yhdistyksen päätettäväksi haluavatko he tulevaisuudessa päivittää opasta kattamaan myös multimediallista sisältöä.

5.4 Oppaan onnistumiset

Vapaaehtoistyön oppaan onnistumiset ovat siinä, että se pitää sisällään kaiken informaation, jota vapaaehtoinen voi tarvita tullakseen mukaan toimintaan. Se on laaja, mutta helppolukuinen ja suuret asiakokonaisuudet on koottu yhteen suhteellisen tiiviiksi paketiksi. Opas antaa mahdolliselle uudelle vapaaehtoiselle tiedon siitä mitä Rytmikorjaamolla voi tehdä, miten hän pääsee siihen mukaan ja miten vapaaehtoistyö Rytmikorjaamolla voi hyödyttää häntä itseään. Oppaaseen on myös sisällytetty osio, jossa on askel askeleelta -tyyppinen ohjeisto miten toimintaan päästään mukaan ja mitä kaikkea pitää huomioida tullessaan ekaa kertaa Rytmikorjaamolle vapaaehtoistoihin.

Oppaan onnistumista voidaan osallaan mitata vasta sitten, kun opas tulee yhdistyksen käyttöön ja selviää kuinka hyvin se palvelee aloittavan vapaaehtoisen tarpeita ja miten se vastaa mahdollisiin kysymyksiin, joita vapaaehtoiselle voi tulla esiin, ennen tulemistaan mukaan toimintaan. Opas sai kuitenkin muutamalta toiminnassa mukana olevalta vapaaehtoiselta hyvän vastaanoton ja näin voidaan olettaa, että opas vastaa ainakin suurimmilta osin tarpeeseen ja sisältää paljon hyvää informaatiota, jota tuleva vapaaehtoinen voi tarvita.

Toimeksiantaja on myös taho, joka määrittelee onnistumista. Jos opas pysyy yhdistyksen käytössä ja koetaan toimivaksi tavaksi perehdyttää vapaaehtoisia niin silloin voidaan kokea, että opas on ollut onnistunut.

5.5 Toimeksiantajan rooli prosessissa

Vapaaehtoistyön oppaan teossa mukana oli toimeksiantajana Selmu ry:n yhteyshenkilönä, Rytmikorjaamo-klubin vapaaehtoisvastaava. Hän oli mukana prosessissa alusta lähtien. Hän asetti oppaalle raamit ja määritteli pitkälti sitä mitä

oppaan sisällön pitäisi olla ja mihin kysymyksiin ja tarpeisiin se tulisi vastaamaan. Toimeksiantajan kanssa pidettiin aktiivisesti yhteyttä oppaan teon aikana ja hänellä hyväksyttiin haastateltavien kysymykset, jonka lisäksi hän kommentoi säännöllisesti oppaan sisältöä. Toimeksiantajalta myös tarkistettiin tietoja ja pyydettiin tarkennuksia jo valmiina oleviin tietoihin.

Toimeksiantaja ei kuulunut haastateltavien joukkoon, mutta häneltä saatiin kuitenkin paljon tietoa kommenttien ja tarkennuksien muodossa, jotka edistivät oppaan tekemistä. Lisäksi hän toimi linkkinä Rytmikorjaamon vapaaehtoiisiin ja sitä kautta edisti tiedon saantia. Toimeksiantajan kanssa viestintä toimi hyvin. Pääasiallinen viestintä hänen kanssaan käytiin sähköpostilla tai viestien kautta, mutta myös palavereja pidettiin aina kun se nähtiin tarpeelliseksi.

5.6 Pohdinta

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyön oppaan arvoa mietittäessä voidaan todeta, että se pitää sisällään hyvän määrän tietoa ja antaa lukijalleen kuvan siitä mitä vapaaehtoistyö Rytmikorjaamolla on. Sen tutkimuksellinen osa kuitenkin pitää sisällään vain alle kymmenen ihmisen haastattelut ja toiminnan havainnoinnin. Vapaaehtoistyön opas ei siis ole välttämättä tutkinnallisessa mielessä kovinkaan syväluotaava. Se on myös koottu suhteellisen nopealla aikataululla, joka jättää mahdollisuuden sille, että aihetta ja aineistoa ei ole tutkittu riittävän pitkästi.

Vapaaehtoistyön opas kuitenkin välittää sen, millainen toiminta on Rytmikorjaamolla juuri tällä hetkellä, joka on juuri se mitä sen pitääkin tehdä. Opas pitää sisällään sen, mitä vapaaehtoisen pitää juuri tällä hetkellä tehdä päästäkseen mukaan toimintaan ja mitä eri työtehtävissä tehdään juuri nyt. Vapaaehtoistyön opas on ajankohtainen ja se sisältää ne informaatiot, jotka ovat tällä hetkellä oikeat. Opas tulee vaatimaan päivitystä tulevaisuudessa, ja se onkin tehty niin, että sen rakenne tai tekotapa ei estä päivitettävyyttä ja uuden tiedon ja toimintamallien päivittämistä oppaaseen. Kaikki materiaali luovutetaan yhdistyksen käyttöön ja heidän vastuulleen jää oppaan pitäminen ajantasaisena.

Haastatteluita olisi tutkimuksessa voinut olla useampi ja esimerkiksi alaikäinen haastateltava olisi voinut tuoda oppaaseen myös uuden tulokulman. Myös mielipide täysin ulkopuoliselta ihmiseltä olisi voinut toimia hyvänä mittarina siitä, kuinka houkuttelevalta toiminta vaikuttaa ulospäin ja kuinka hyvin opas vastaa lukijan tarpeisiin.

Oppaan teko oli tämän opinnäytetyön kirjoittajalle ensimmäinen laatuaan. Oppaan kirjoittamiseen haettiin tukea muista opas- ja ohjekirjoista. Oppaan tekemistä koskevaa tietoa oli kuitenkin suhteellisen vähän saatavilla, mikä hankaloitti prosessia. Itse kirjoittaminen tuli kuitenkin lopulta suhteellisen helposti, kun Rytmikorjaamon vapaaehtoisten haastatteluista saatua materiaalia kävi läpi. Osa tiedoista tuli myös kirjoittajan omista kokemuksista ja siitä, mitä kirjoittajan mielestä Rytmikorjaamosta pitää tietää. Talkookoordinaattorin työt harjoittelussa ja talolla vapaaehtoistyössä ja iltavastaavana toimiminen oli myös antanut paljon tietoa, jota pystyttiin käyttämään oppaan teossa.

Opinnäytetyön tekeminen palveli myös kirjoittajan omaa ammatillista kehittymistä. Kulttuurituottajalle tekstin tuottamisesta ja ohjeiden kirjoittamisesta on hyötyä, sillä se voi kuulua useamman alalla työskentelevän työtehtäviin. Vapaaehtoisten kanssa työskentelystä oli kokemusta jo harjoittelusta, mutta oppaan tekeminen vielä syvensi kokemusta, kun vapaaehtoiset avasivat omia motiivejaan vapaaehtoistyöhön. Opinnäytetyön kirjoittaminen oli myös hyvin pitkälle organisointia ja aikataulutusta. Niissä onnistuminen antoi valmistuvalla kulttuurituottajalle hyvän pohjan omien työtapojen ja metodien löytämiseen. Oppaan teko on lisäksi tulevaisuudessa hyvä työnäyte. Opasta näyttämällä voi osoittaa sen mihin työntekijä pystyy ja mitä mahdollinen työnantaja voi odottaa työntekijältä.

LÄHTEET

- Finland Festivals. Ei päiväystä. Festivaalien taloudellisia avainlukuja: Finland Festivalsin jäsenfestivaalien taloustietoja vuodelta 2017. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Finland Festivals. [Viitattu 2.3.2020]. Saatavana: <http://www.festivals.fi/wp-content/uploads/2019/03/Festivaalien-taloudelliset-avainluvut-2017.pdf>
- Forsyth, P. 2018. Smart Skills: Business Writing. [Verkkokirja]. London: Legend Press. [Viitattu 24.3.2020]. Saatavana Ebsco eBook Collection - kirjakokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Haanpää, M. 2016. Vapaaehtoisten tieto festivaaleja rakentamassa. Teoksessa: Silvanto, S. Festivaalien Suomi. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäatiö. Cuporen julkaisuja 29, 96-101.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. [Verkkokirja]. Helsinki: Gaudeamus. [Viitattu 27.2.2020]. Saatavana Ellibs-e-kirjakokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Kotimaisten kielten keskus a. Ei päiväystä. Kielitoimiston ohjepankki: Passiivimaisia rakenteita: aina voit yrittää, ”sinä-passiivi”. [Verkkosivu]. [Viitattu 3.3.2020]. Saatavana: <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/354>
- Kotimaisten kielten keskus b. Ei päiväystä. Vinkkejä ohjetekstin tekijöille. [Verkkojulkaisu]. Kotimaisten kielten keskus. [Viitattu 23.3.2020]. Saatavana: https://www.kotus.fi/ohjeet/virkakieliohjeita/ohjeita_ohjeiden_tekijoille
- Kuuluvainen, S. 2015. Vapaaehtoistyön johtaminen. Helsinki: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF
- Laimio, A. & Välimäki, S. 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyy. [Verkkojulkaisu]. Keski-Suomen Sosiaaliturvayhdistys. [Viitattu 26.2.2020]. Saatavana: http://www.kssotu.fi/versova/media/Vapehttoim_KEHITTY.pdf
- Lutakko. Ei päiväystä. Jelmua. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.3.2020]. Saatavana: <https://www.jelmu.net/jelmu>
- Melkko, E. 14.2.2013. Oppijan verkkopalvelun käyttöohjeiden laatiminen. [Verkkojulkaisu]. Opetushallitus. [Viitattu 23.3.2020]. Saatavana: <https://docplayer.fi/30655552-Oppijan-verkkopalvelun-kayttoohjeiden-laatiminen.html>
- Määttä, T. & Lahtinen, T. 9.1.2020. Yleishyödyllisten yhteisöjen ja julkisyhteisöjen vapaaehtoistoiminnan ennakoperintäkysymykset. [Verkkosivu]. Verohallinto. [Viitattu 26.2.2020]. Saatavana: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48059/yleishy%C3%B6dyllisten-yhteis%C3%B6jen-ja>

[julkisyhteis%C3%B6jen-vapaaehtoistoiminnan-ennakkoperint%C3%A4kysymykset3/](#)

Pyhälahti, M. 2002. Käyttö- ja kokoamisohjeet – haaste tekstintekijälle. [Verkkolehtiartikkeli]. Kielikello 3 (7). [Viitattu 23.3.2020]. Saatavana: <https://www.kielikello.fi/-/kaytto-ja-kokoamisohjeet-haaste-tekstintekijalle>

Qstock. Ei päiväystä. Työntekijäksi: Haluaisitko osallistua festareihin omalla työpanoksellasi?. [Verkkosivu]. [Viitattu 2.3.2020]. Saatavana: <https://www.qstock.fi/info/tyontekijaksi/>

Rytmikorjaamo a. Ei päiväystä. Selmu ry. [Verkkosivu]. [Viitattu 5.3.2020]. Saatavana: https://www.rytmikorjaamo.fi/selmu_ry

Rytmikorjaamo b. Ei päiväystä. Talkootyö. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.3.2020]. Saatavana: <https://www.rytmikorjaamo.fi/talkootyo>

Saavutettavuusdirektiivi.fi. Ei päiväystä. Saavutettavuus verkkopalveluissa on huolellista suunnittelua, selkeää kieltä ja käyttäjien huomiointia. [Verkkosivu]. [Viitattu 4.3.2020]. Saatavana: <https://saavutettavuusdirektiivi.fi/saavutettavuus-verkkopalveluissa/>

Toikko, T. 2009. Asiakkaiden osallistuminen palveluiden suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen. [Verkkokirja]. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. [Viitattu 2.4.2020]. Saatavana: <https://docplayer.fi/47058554-Asiakkaiden-osallistuminen-palveluiden-suunnitteluun-toteutukseen-ja-kehittamiseen.html>

Torppa, T. 2014. Työssään kirjoittavan opas. [Verkkokirja]. Helsinki: Talentum. [Viitattu 12.3.2020]. Saatavana Ellibs-e-kirjakokoelmasta. Vaatii käyttöoikeuden.

Vapaaehtoisuus Provinssissa. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Provinssi. [Viitattu 26.2.2020]. Saatavana: <https://www.provinssi.fi/vapaaehtoiseksi>

Väntänen, S & Rehnström, T. 2012. Vapaaehtoistyön merkitys talkoolaiselle. Teoksessa: Iso-Aho, J & Juhola, E. Kulttuuria vapaaehtoistyönä!. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisusarja F. Katsauksia ja aineistoja, 2012. 13. [Viitattu 10.3.2020]. Saatavana: <URN:ISBN:978-952-456-145-7>

LIITTEET

Liite 1. Vapaaehtoistyön opas

Liite 1. Vapaaehtoistyön opas

RYTMIKORJAAMO

RYTMIKORJAAMON VAPAAEHTOISTYÖN OPAS

Kuva: Sami Huhtakangas

ESIPUHE

Tämä opas on tehty Rytmikorjaamon vapaaehtoistoiminnan perehdytykseen ja avaamaan toiminnan kokonaisuutta jo valmiiksi mukana oleville vapaaehtoisille. Oppaan tarkoitus on kertoa Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöstä, eri työtehtävistä, vapaaehtoistyön eduista ja mahdollisuuksista, sekä kertoa miten toimintaan pääsee mukaan. Opas on tehty yhdessä vapaaehtoisten kanssa, heidän kokemuksiaan ja tietojään hyödyntäen.

Tämän oppaan kirjoittaja on Selmu ry:llä harjoittelussa ollessaan toiminut Rytmikorjaamolla vapaaehtoiskoordinaattorina ja ollut mukana klubi-illoissa sekä vapaaehtoisena että iltavastaavana. Harjoittelu ja Rytmikorjaamon vapaaehtoistoiminta jätti kirjoittajaan lähtemättömän vaikutuksen ja oli osasy s tämän oppaan kirjoittamiselle. Opas toimi myös kirjoittajan opinnäytetyönä.

Kiitokset kaikille mukana olleille vapaaehtoisille, jotka ovat auttaneet ja olleet mukana tämän oppaan teossa. Kiitoksia myös Selmu ry:n väelle, joka mahdollisti oppaan teon ja jolta saatiin tietoa oppaaseen, erityisesti talkoovastaava Jaakko Rinteelle. Kiitokset myös visuaalisen ilmeen teosta Milla Hanhikoskelle.

Seinäjoella 2020.
Roope Ekman

SISÄLTÖ

ESIPUHE.....	2
SISÄLTÖ.....	3
Mikä on Rytmikorjaamo?.....	4
Rytmikorjaamolle vapaaehtoiseksi?.....	5
1.1 Vapaaehtoisuus, asiakkaat ja esiintyjät.....	6
1.2 Alaikäiset.....	6
Vapaaehtoistoiminta Rytmikorjaamolla/Työtehtävät.....	7
1. Ravintola - R.....	7
2. Järjestyksenvalvonta - JV.....	8
3. Plokkaus - P.....	9
4. Lipunmyynti - LM.....	9
5. Narikka - N.....	10
6. Catering - C.....	11
7. Stagehand - SH.....	12
8. Valokuvaus.....	13
9. Kaikille yhteiset työtehtävät.....	13
Miksi vapaaehtoistoihin Rytmikorjaamolle?.....	14
1. Talkookortti.....	14
Yli 18-vuotiaat:.....	14
Alaikäiset:.....	14
2. Talkoohuppari.....	15
3. Rytmistyöryhmä – RTR.....	15
4. Kokemus ja mahdollisuudet.....	15
Vastaavat	16
Tiedotuskanavat.....	17
1. Talkookirje.....	17
2. Extranet.....	17
3. Facebook.....	17
4. Whatsapp.....	17
5. Talkoosähköposti.....	17
Ekaa kertaa vapaaehtoistoihin – muistilista.....	18
1. Yhteydenotto.....	18
2. Ilmoittautuminen.....	18
2b. Peruminen.....	18
3. Valmistautuminen.....	18
4. Saapuminen.....	18
5. Illan päätyminen.....	18
6. Ole rohkea.....	18

Mikä on Rytmikorjaamo?

Rytmikorjaamo on Seinäjoen elävän musiikin yhdistyksen, Selmu ry:n ylläpitämä klubi, jossa järjestetään elävän musiikin keikkoja ja monipuolisesti erilaisia tapahtumia. Keikkalistalla on sekä Suomen suosituimmat bändit, että maailmalta saapuvat artistit.

Heti keskustan ulkopuolella, Vaasantiellä toimiva elävän musiikin klubi vetää sisäänsä jopa tuhat ihmistä.

Rytmikorjaamo on pääosin vapaaehtoisten voimin toimiva elävän musiikin areena. Rytmikorjaamo kuuluu Suomen suurimpiin klubeihin, josta olemme ylpeitä. Uusia vapaaehtoistyöntekijöitä tarvitaan joukkoomme jatkuvasti, joten olet erittäin tervetullut joukkoomme!

Kuva: Sami Huhtakangas

Rytmikorjaamo:

Vaasantie 11, 60100 Seinäjoki
info@selmu.fi , talkoo@selmu.fi
0405810666

Rytmikorjaamolle vapaaehtoiseksi?

Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaan mukaan tuleminen on helppoa. Sinulla ei tarvitse olla aikaisempaa kokemusta vaan hyvä asenne riittää. Meillä vapaaehtoiset ovat kaikki samanarvoisia. Vapaaehtoisten joukossa vallitsee positiivisen tekemisen meininki ja kaikki otetaan mukaan joukkoon.

Rytmikorjaamolla on paljon erilaisia työtehtäviä, joita vapaaehtoinen voi tehdä. Kannattaa siis kokeilla rohkeasti useampaa erilaista työtehtävää, jotta löytää juuri sen itselleen mieluisan. Työtehtävät ovat erilaisia, mutta kaikki ovat yhtä kivoja ja arvokkaita.

Meillä vapaaehtoistoiminnassa pyritään auttamaan toinen toistamme. Kukaan ei ole seppä syntyessään, joten jos jokin on epäselvää niin aina voi kysyä. Joku on aina auttamassa. Virheitäkin saa tehdä, se on vain inhimillistä. Niistä sitten opitaan.

Tulemalla töihin vapaaehtoiseksi Rytmikorjaamolle et sitoudu mihinkään. Meillä kuitenkin saa myös ottaa vastuuta niin paljon kuin itse haluat ja annamme myös mahdollisuuksia siihen. Tarjoamme myös mahdollisuuksia kasvamaan alalla paremmaksi osaajaksi jos itse haluat. Jokainen käy kuitenkin vain niin paljon kun itse haluaa. Aina voi tulla vain kokeilemaan.

1.1 Vapaaehtoisuus, asiakkaat ja esiintyjät

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöt ovat ennen kaikkea vapaaehtoisen mukavuuteen pohjautuvia. Jokainen tekee meillä sen verran kuin itse haluaa ja omien taitojensa ja osaamistensa rajoissa. Meille on tärkeää, että jokainen vapaaehtoinen nauttii olostaan täällä. Silti on hyvä muistaa että kun olet vapaaehtoistöissä, pyritään käyttäytyminen ja asenne pitämään sen mukaisena. Asikkaille ollaan ystävällisiä ja pyritään välittämään se meidän hyvä fiilis myös niille asiakkaille. Rytmikorjaamolla myös pyörii keikkailloissa paljon esiintyjä ja heidän henkilökuntaansa. Heitä voi tervehtiä ja pyritään heillekin välittämään hyvää fiilistä, sekä muutenkin heidän kanssaan voi toimia täysin normaalisti. Annetaan heille kuitenkin myös rauha tehdä heidän oma työnsä.

1.2 Alaikäiset

Rytmikorjaamon vapaaehtoistoimintaan ovat tervetulleet aikuisten lisäksi myös nuoret. Meillä työskenteleekin lähes joka illassa myös ala-ikäisiä. Jos olet alle 15-vuotias, onhan sinulla kuitenkin vanhempiesi suostumus. Järjestyksenvalvonta ja ravintolan työtehtävät ovat alaikäisiltä poissuljettuja lain nojalla, pois lukien kulunvalvonta, mutta muita tehtäviä olet tervetullut tekemään ja oppimaan. Kulunvalvonta on kulkureittien valvontaa, jossa avustat järjestyksenvalvojia. Rytmikorjaamon vapaaehtoistöistä saat hyvää kokemusta, joka voi auttaa sinua saamaan töitä tulevaisuudessa.

Vapaaehtoistoiminta Rytmikorjaamolla/Työtehtävät

1. Ravintola - R

Ravintolassa pääset tarjoilemaan ihmisille virvokkeita. Keikkailloissa työpisteesi on baaritiski jossa tapahtuu juotavien ja mahdollisten muiden tuotteiden myynti. Sinulla ei tarvitse olla anniskelupassia.

Vuoron alussa tarkastat juomakaapit, että ne on täynnä, leikkaat limet ja sitrukset ja järjestelet ja siivoat tiskin myyntikuntoon. Vuoron alussa ravintolavastaava jakaa vapaaehtoiset myyntipisteille tasaisesti, usein kaksi tekee samalla pisteellä, joten et jää yksin. Ravintolavastaava on myös apunasi koko illan ja häneltä voi kysyä mitä vaan mikä askarruttaa. Kun ovet ovat auki ja ilta alkaa, tehtävänäsi on myydä virvokkeita asiakkaille ja pitää myyntipiste siistinä. Vuoron loppuksi siivotaan jäljet ja tiskataan.

Ravintolassa pääset kommunikoidaan ihmisten kanssa ja kehittämään asiakaspalvelutaitojasi. Sinun ei tarvitse osata tehdä drinkkejä tai tuntea kaikki kaapissa olevia tuotteita, sillä näihin löytyy käytännöt ja sinut perehdytetään näihin. Ravintolassa et jää yksin vaan joku on aina auttamassa. Olethan tarkka vaihtorahan kanssa ja hyödynnä kassakoneen laskuria jos luottoa ei löydy omaan laskupäähän. Pelkällä huumorilla ja asiakaspalveluasenteella pääsee tässä hommassa pitkälle.

2. Järjestyksenvalvonta - JV

Järjestyksenvalvonnassa pääset pitämään huolta siitä, että kaikilla on turvalliset puitteet nauttia elävästä musiikista. Jokaisessa illassa on aina sen illan asiakasmäärään vastaava määrä järjestyksenvalvoja. Työpisteesi voi olla lavan lähistöllä, kulkureiteillä tai missä tahansa klubilla johon sinut sijoitetaan vuorosi aluksi. Järjestyksenvalvontaan tuleminen edellyttää JV-kurssia, jonka pystyt suorittamaan Selmun kautta. Kulunvalvontaan, eli tarkkailemaan kulkureiteille, voi silti tulla töihin ilman korttia ja jopa ala-ikäisenä. Sinulla ei kuitenkaan ole mitään järjestyksenvalvojen valtuuksia vaan olet heidän apunaan ylläpitämässä järjestystä.

Järjestyksenvalvonnassa pääset kommunikoidaan ihmisten kanssa ja saat hyvää kokemusta alan töihin. Ennen iltaa sinut perehdytetään taloon ja sen tärkeisiin paikkoihin ja tarvikkeisiin. Sinulta kysytään toiveet siitä mihin pisteelle haluat töihin ja millaiset valmiudet sinulla on toimia. Jos työskentelet ovella niin tärkeitä asioita on tarkistaa ikä niiltä henkilöiltä jotka vaikuttavat vähänkään ala-ikäisiltä ja tarkistaa mahdolliset laukut ja reput esineistä tai aineista joita ei klubille saa tuoda. Tämän lisäksi tarkkailet ihmisten yleistä kuntoa, ja mahdollisesti käännät heidät ovella jos he vaikuttavat kykenemättömiltä huolehtimaan itsestään. Näissä tapauksissa voit kysyä mielipidettä myös työparilta.

Lavan reunalla työsi on tarkkailla, että asiakkaat eivät tule paineaidan yli tai lavan reunoille. Pidät huolta että vaan ne henkilöt kulkevat ohitsesi, joilla on siihen lupa. Keikan aikana keskittyminen suunnataan pääasiassa yleisöön, ei artistiin. Voit silti nauttia musiikista ja se onkin suotavaa.

Liikkuvana yksikkönä työsi on tarkkailla yleistä järjestystä ja että kaikki menee niin kuin pitää. Jos ongelmatilanteita tulee niin ota aina yhteyttä muihin järjestyksenvalvojiin ja pyydä tarvittaessa apua. Työtä tehdään parin kanssa joten et koskaan ole yksinäsi. Illan jälkeen on lopetuspalaveri jossa käydään läpi illan asiat ja kiitetään toinen toistaan.

Järjestyksenvalvojan työ on pitkälti asiakaspalvelua. Tärkein työvälineesi on olla oma itsesi ja kommunikointi asiakkaiden kanssa. Rytmikorjaamon illat ovat usein luonteeltaan hyvin leppoisia järjestyksenvalvonnan kannalta, joten voit myös omien työtehtäviesi ohella auttaa muita vapaaehtoisia, esimerkiksi narikassa tai plockkauksessa. Radiopuhelin toimii nopeana yhteydenottovälineenä sinun ja muiden järjestyksenvalvojen välillä. Rohkeutta on hyvä olla, mutta maltti on sitä tärkeämpää. Järjestyksenvalvontaa suoritetaan tiiminä, joten et jää koskaan yksin.

3. Plokkaus - P

Plokkauksessa, eli salin siistimisessä, pääset pitämään huolta siisteydestä samalla elävää musiikkia kuunnellen. Työpisteesi on keittiötila ja klubisali.

Pääasiassa työtehtävät ovat muovituoppien keräämistä ja pesuun saattamista sekä puhtaiden tuoppien viemistä takaisin myyntipisteille. Tämän lisäksi se on myös salin siistinä pitämistä, jääpalojen toimittamista baaritiskille, tupakkapaikan siistinä pitämistä ja pitämistä huolta siitä, että vessoissa on paperia. Ennen illan tarkistetaan myös kylmäkaappien tilanne baaritiskin takana ja niitä täytetään tarvittaessa. Taukoja saa pitää mutta pidä huoli siitä että ne eivät veny liian pitkiksi. Epäsiisteys on plokkaajan vihollinen.

Plokkaaminen on hyvä työtehtävä ensikertalaiselle. Nopeudesta ja rohkeudesta on tässä hommassa hyötyä. Asiakaspalvelutaidot on hyvä olla, kuten myös joukkuehenkeä. Hygieniasta on myös hyvä huolehtia, pese käsiä ahkerasti, likaisilla käsillä ei käsitellä puhtaita astioita. Iloinen asenne työntekoon ehdotonta plussaa.

4. Lipunmyynti - LM

Lipunmyyjänä pääset tekemään asiakaspalvelua numeroiden parissa. Työpisteesi on sisääntulosta riippuen heti narikoiden jälkeen, joten olet heti ensimmäisiä työntekijöitä, joita asiakas kohtaa. Lipunmyyntipisteenä on joko erityisesti lipunmyyntitiski tai mikä tahansa pöytä, joka asetetaan kulkuväylälle.

Työtehtäväsi ovat lippujen myymisen lisäksi ennakkolippujen skannaaminen ja leimojen laitto. Työvälineenäsi toimivat iZettlen ja iPadin lisäksi myös lippujen skannauslaitteet, leimasin ja vieraslista. Vieraslistan saat ennen työvuoroa iltavastaavalta, josta näet ne ihmiset jotka on kutsuttu vieraiksi. Tarkista hyvissä ajoin ennen vuoroa että kaikki laitteet on ladattu ja ne ovat toimintakunnossa. Ensimmäisissä vuoroissa joku on avustamassa tässä. Lipunmyyntiin tuodaan lipunmyyntisalkku, mistä on hyvä tarkistaa, että siellä on kaikki välineet.

Illan aikana otat vastaan asiakkaat, myyt hänelle lipun tai skannaat ennakkolipun, jonka jälkeen painat hänelle leiman käteen. Iltavastaava saattaa välillä tulla kysymään tilannetta siitä kuinka paljon lippuja on myyty tai paljonko ihmisiä on tullut sisään. Nämä asiat näät laitteistasi. Sen tarkistaminen perehdytetään ennen vuoroa. Kun iltavastaava tai muu henkilökunnan edustaja on antanut luvan voi lipunmyyntipisteen laittaa kiinni. Illan lopuksi myös lähetetään lipunmyynnistä raportti, jonka lähettäminen perehdytetään sinulle illan aluksi tai päätteeksi. Ongelmatilanteissa kysy aina toiselta lipunmyyjältä apua ja selvittääkää yhdessä tilanteet.

Lipunmyynnissä on aina vähintään kaksi, joten apu on lähellä. Rauhallisuudesta on tässä hommassa hyötyä. Lipunmyynnissä sinulla on mahdollisuus kohdata jokainen ihminen joka on tulossa katsomaan keikkaa. Muista siis hymyillä!

5. Narikka - N

Narikassa pääset ensimmäisenä kohtaamaan asiakkaan. Työpisteesi on heti sisääntulon jälkeen. Rytmikorjaamon narikka on lähtökohtaisesti aina maksuton, joten rahan käsittelyä ei ole.

Työtehtäväsi on hoitaa eteispalvelua eli ottaa asiakkailta takit sisääntullessa ja antaa ne heille illan päätteeksi. Ennen työvuoron alkua on hyvä tarkistaa narikat, jotta ne ovat järjestyksessä ja jokaisessa on kaksi narikkalippua ja ne ovat oikeilla paikoilla. Jos vaatteita putoaa illan aikana, ne nostetaan narikan päälle siihen kohtaan josta ne on löydetty. Narikkalipun hukkaaminen voi olla asiakkaalle ikävää, joten pidä huolta että itse säilytät maltin. Jos asiakas on erittäin humaltunut niin häntä voi kehottaa tarkistamaan kaikki taskut ja hänen luvallaan voit tarkistaa myös hänen lompakkonsa, jos hän ei sitä itse pysty tekemään. Takkeja ei anneta pois ilman lippua, mutta hyvin tarkoilla tuntomerkeillä näin voidaan tehdä. Tällaisia tilanteita on esimerkiksi se jos asiakas tietää tarkalleen mitä takin taskussa on. Kysy kuitenkin näissä tilanteissa aina neuvoa kokeneemalta narikan vapaaehtoiselta.

Illan aikana pyri pitämään narikkatila siistinä. Illan päätteeksi kaikki narikkaan jääneet takit, asusteet ja esineet toimitetaan Rytmikorjaamon löytötavarapisteelle, jona toimii klubin narikkatila. Tavaroihin merkitään narikkapaikka, päivämäärä ja artisti joka on ollut esiintymässä kyseisenä iltana. Narikat voidaan joissain tapauksissa siirtää illan päätteeksi. Iltavastaava neuvoa tässä asiassa.

Narikassa tärkeitä taitoja ovat järjestelmällisyys ja asiakaspalveluhenkisyys. Narikka sopii hyvin aloittelevalle talkoolaiselle. Narikassa voit kehittää omia asiakaspalvelutaitojasi. Jotkut asiakkaat saattavat jopa jättää narikkaan tippiä, jota heiltä ei kuitenkaan edellytetä. Kiitä kuitenkin aina jos saatte tippiä. Muista ystävällisyys ja katsekontakti.

6. Catering - C

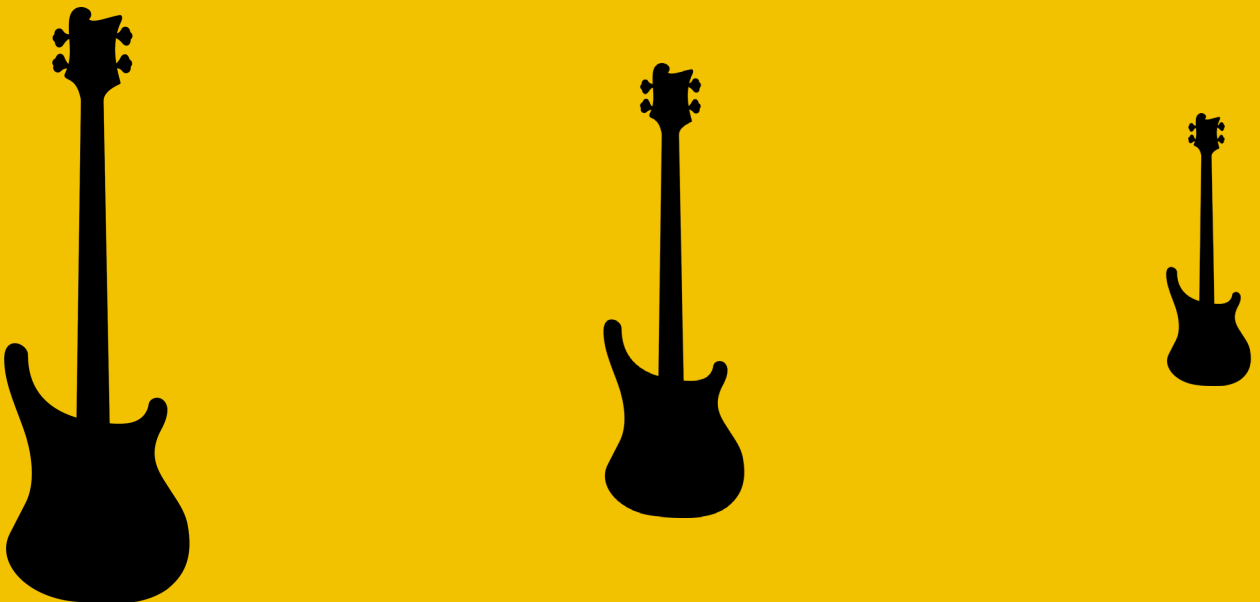
Catering tehtävissä pääset asettamaan valmistetun ruuan tarjolle muille vapaaehtoisille. Joskus myös artisteille tarjotaan ruoka. Työpisteesi on klubisalin keittiö. Catering työtehtäviin pääsee kuka tahansa niin halutessaan. Cateringiin saat ohjeet ravintolan vastaavalta ja hän on muutenkin se taho, joka opastaa tässä. Ruoan tarjolle laiton lisäksi catering hommiin kuuluu usein backstagen valmistelu. Backstagelle viedään esiintyjien raiderien mukaan syötävät ja virvokkeet. Tähän sinut myös opastetaan. Catering hommissa tietämys ruoanlaitosta on hyödyllistä, mutta ei välttämätöntä. Cateringissä on hyvä olla omatoiminen, mutta aina on joku kuka auttaa.

7. Stagehand - SH

Stagehand töissä pääset tekemään fyysistä työtä ja oppimaan lavatekniikasta. Työpisteesi on lavan oikea reuna ja kaikki sisäänkäynnit joista esiintyjät tuovat laitteistojaan.

Työtehtäväsi on auttaa esiintyjien henkilöstöä saattamaan tarvittavat laitteet lavalle ja saliin. Ilmoittaudu vuoron alussa iltavastaavalle, joka tutustuttaa sinut bändin raideriin, eli mitä kaikkea lavalle tulee. Tämän jälkeen kootaan mahdolliset lavarakenteet, mielellään ennen artistien saapumista. Kysy iltavastaavalta, että kasataanko paineita ja kasatkaa se tarvittaessa. Artistien saapuessa ilmoitat heille että olet käytettävissä roudaukseen. Pyri aktiivisesti kysymään artistien edustajilta jos voit auttaa jotenkin, kuitenkin häiritsemättä liikaa heidän työtään. Jos artisti ei tarvitse apua niin voit kysyä myös teknikolta, jos hän tarvitsee apua.

Kun lavalla on kaikki valmista, auta iltavastaavaa laittamaan sali kuntoon iltaa varten. Iltavastaava neuvoo tässä. Jos ilta on sellainen jossa on useampia bändejä niin olet avustamassa vaihdoissa bändien välillä. Bändin lopetettua kerätään aina pyyhkeet, mukit, tölkit, pullot ja suurimmat roskat niille osoitettuihin paikkoihin. Lavalle voit mennä vasta sitten kun artistit ovat sieltä poistuneet. Illan loppuksi puretaan mahdolliset lavarakenteet, siivotaan lava ja sen ympäristö. Myös salissa voidaan siirtää irtaimistoa. Tästä kertoo iltavastaava.

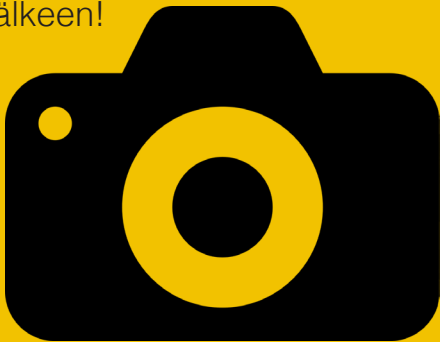
Stagehand tehtävässä on hyötyä oma-aloitteisuudesta ja aktiivisesta asenteesta. Kohtaat töissäsi paljon teknikoita ja muuta henkilökuntaa. Voit halutessasi tiedustella teknikoilta mahdollisuutta seurata heidän työtään ja ehkä oppia jotain tekniikasta. Kannattaa olla kuitenkin tilannetajua, ja kannattaa kysyä silloin kun tekniikalla ei ole kova kiire. Stagehand tehtävässä on hyvä huomioida aina oma ja muiden terveys. Pyydä aina kaveri mukaan jos et yksin pysty esimerkiksi kantamaan jotain esinettä. Tällöin vältytään sekä henkilö-, että tavaravahingoilta. Hanskat on hyvä olla stagehand tehtävässä, ja näitä saa klubilta lainaan. Stagehand tehtävässä muskeleista ei ole haittaa, mutta ilmankin pärjää hienosti. Kaikille löytyy aina jotakin tekemistä!

8. Valokuvaus

Valokuvauksessa pääset ikuistamaan keikkojen huippuhetket ja kehittämään omia taitojasi kuvauksen saralla. Työpisteesi on lavan edessä, sivuilla tai missä tahansa kohtaa klubilla, josta saat sen hyvän kuvan napattua.

Työtehtävät on keikkojen kuvaaminen ja sen jälkeen kuvien muokkaus. Ennen työvuoroa on hyvä käydä läpi kuvauspaikka, kulkuväylät ja millaisia valoja lavalla on. Valmistele myös kamera, eli käy läpi asetukset, ja valmistele editointiohjelma valmiiksi taukotilaan. Voit ilmoittaa lavan vieressä olevalle järjestyksenvalvojalle, että olet kuvaajana, jolloin hän tietää päästää sinut kulkemaan esteettömästi. Illan aikana otat kuvia esiintyjästä sekä myös yleisöstä. Yleinen käytäntö on että kolme ekaa biisiä saa ottaa kuvia esiintyjästä lavan reunalta, ilman salamaa. Tämän jälkeen voit siirtyä kauemmaksi ja ottaa kuvia yleisöstä, vapaaehtoisista työssään ja yleisestä tunnelmasta klubilla. Kuvat otettuasi siirryt editoimaan. Valitset kuvista 5-10 kuvaa jotka editoit ja lataat Facebookkiin.

Aikaisempi kokemus kuvaamisesta ja kuvanmuokkauksesta olisi hyvä, mutta kokeilemaan pääsee myös aloittelijat. Rytmikorjaamo onkin erittäin hyvä keino päästä opettelemaan keikkakuvausta ja näkemään millaista se on. Rytmikorjaamolla on kuvauksen vastaava joka tulee perehdyttämään sinut taloon ja siihen miten Rytmikorjaamolla keikkoja kuvataan. Häneltä saat myös tunnukset joilla pääset laittamaan kuvia Facebookkiin. Hän osaa auttaa sinua pääsemään mukaan toimintaan ja kuvaamiseen. Muista kuitenkin kuvatessasi, että et ole asiakkaiden tiellä ja annat heidän katsoa keikkaa rauhassa. Hyvä kuvaaja ei näy keikan aikana vaan vasta keikan jälkeen!

9. Kaikille yhteiset työtehtävät

Omien työtehtäviesi lisäksi ole mukana myös yhteisissä hommissa. Illan aluksi voit auttaa salin somistamisessa ja siivouksessa. Kun tehdään yhdessä niin myös valmista tulee nopeammin. Myös illan päätteeksi tee oma osuutesi siivouksesta ja järjestelystä. Rytmikorjaamolla kaikki auttavat toinen toistaan. Jos näät että joku tarvitsee apua niin tarjoudu aina auttamaan, vaikka se ei olisi sinun työtehtäväsi. Näin varmistetaan kaikille mukava kokemus ja toinen toistaan tukeva ilmapiiri. Myös jos havaitset, että jokin asia on vaarallinen tai epäedullisesti näkyvillä, niin tästä on aina hyvä ilmoittaa iltavastaavalle. Tehdään yhdessä asioista parempia ja turvallisempia, jotta kaikilla olisi mahdollisimman mukava olla.

Miksi vapaaehtoisiin Rytmikorjaamolle?

1. Talkookortti

Kun olet ilmoittautunut kuuteen iltaan klubikauden aikana, saat talkookortin. Talkookortti on voimassa seuraavaan elokuuhun aina vuoden kerrallaan. Talkookortilla saat paljon erilaisia etuja:

Yli 18-vuotiaat:

- Ilmainen sisäänpääsy Rytmikorjaamon klubi-iltoihin (Ilmoittaudu etukäteen asiakkaaksi jos epäilet että ilta myydään loppuun)
- Ilmaiset alkoholittomat tuotteet Rytmikorjaamon ravintolatiskiltä
- Tarjouksia alkoholituotteista Rytmikorjaamon ravintolatiskiltä
- Ilmainen sisäänpääsy Yökerho Karmaan
- Tarjouksia Yökerho Karmassa
- Rosso ja Fafa's, Seinäjoki: 10 % alennus ruokatuotteista (voimassa 31.8.2020 asti)
- Galaxie, Seinäjoki: 10 % alennus biljardi-, pöytäcurling- ja snooker-peleistä
- Koulutettu hieroja Tiia Sahakangas: 20 % alennus hieronnoista (voimassa 31.8.2020 asti), ajanvaraus 045 178 5385/WhatsApp

Alaikäiset:

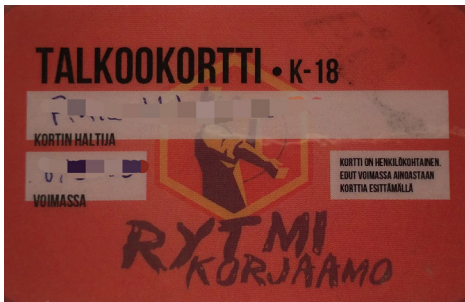
- Ilmainen sisäänpääsy Rytmikorjaamon klubi-iltoihin (Ilmoittaudu etukäteen asiakkaaksi jos epäilet että ilta myydään loppuun)
- Ilmaiset alkoholittomat tuotteet Rytmikorjaamon ravintolatiskiltä
- Rosso ja Fafa's, Seinäjoki: 10 % alennus ruokatuotteista (voimassa 1.10.2019-31.8.2020)
- Galaxie, Seinäjoki: 10 % alennus biljardi-, pöytäcurling- ja snooker-peleistä (klo 18 alkaen ikäraja 18)
- Koulutettu hieroja Tiia Sahakangas: 20 % alennus hieronnoista (voimassa 31.8.2020 asti), ajanvaraus 045 178 5385/WhatsApp

2. Talkoohuppari

Talkoohupparin saat kun olet työskennellyt kuusi kertaa vapaaehtoistoissa Rytmikorjaamolla. Talkoohuppari on ainutlaatuinen vaatekappale, joka todistaa sen, että olet osa Rytmikorjaamon vapaaehtoisten joukkoa, sekä olet tukemassa elävän musiikin esittämisen mahdollisuuksia. Ethän kuitenkaan pukeudu talkoohuppariin ollessasi asiakkaana Rytmikorjaamolla, jottei sinua luulla illan työntekijäksi.

3. Rytmistyöryhmä – RTR

Työskennelyäsi vapaaehtoisena on sinun mahdollisuus hakea mukaan Rytmistyöryhmään, eli RTR:än. RTR:ssä sinulla on mahdollisuus kehittää talkootyötä ja olla mukana järjestämässä erilaista ohjelmaa. RTR on kanava vaikuttaa siihen millaista vapaaehtoistyö on Rytmikorjaamolla. Voit kysellä lisää RTR toiminnasta iltavastaavalta tai talkoosähköpostista.

4. Kokemus ja mahdollisuudet

Vapaaehtoistyö antaa sinulle kokemusta erilaisista töistä ja voi mahdollistaa jopa työllistymisen. Rytmikorjaamon vapaaehtoistyöstä sinun on mahdollisuus saada myös työtodistus. Tätä voit käyttää mm. työnhakuun tai opiskelupaikan saantiin. Työtodistus ja kokemus voi taata sinulle merkittävän edun verrattuna muihin ihmisiin, jotka eivät ole vapaaehtoistyötä tehneet. Rytmikorjaamolta voidaan myös silloin tällöin vinkata kohteita johon voisit päästä työllistymään. Ajattelemme aina vapaaehtoistemme parasta.

Vastaavat

Vapaaehtoistoiminta Rytmikorjaamolla tarvitsee pyöriäkseen vastaavia ihmisiä, jotka pitävät huolen, että kaikki hoituu ja vapaaehtoisilla on hyvä olla.

Iltavastaava on koko illan vastaava henkilö jonka vastuualueisiin kuuluu illan valmistavat toimet, artistien vastaanotto ja illoissa ongelmatapaukset. Hän on ensimmäinen ihminen talossa ja viimeinen joka sieltä poistuu. Iltavastaava on henkilö jonka puoleen voi kääntyä ongelmatilanteissa tai tulla puhumaan mistä vaan mieltä askarruttavasta asiasta. Hän auttaa aina parhaansa mukaan, eikä jätä sinua pulaan. Iltavastaava vie halutessasi toiveet ja palautteet eteenpäin yhdistyksen kokouksiin. Iltavastaavan tunnistat Iltavastaava -nimikyltistä ja siitä että hän juoksee ympäri klubia.

Eri työpisteillä on niiden omia vastaavia henkilöitä. Pistevastaavat toimivat aina tietyn työpisteen auttavana ihmisenä. **Pistevastaavat** ohjaavat sinua työtehtävissäsi ja heiltä voi kysyä jos on ongelmia. Järjestysenvalvonnassa, ravintolassa ja plockkauksessa on aina tietyt vastaavat ihmiset, mutta myös muihin pisteisiin voidaan nimetä vapaaehtoisista vastaavia henkilöitä, jotka ovat olleet kauan töissä Rytmikorjaamolla. He voivat sitten opastaa ensikertalaisia ja ottaa vetovastuun.

Tiedotuskanavat

Rytmikorjaamon vapaaehtoistyössä tärkeitä seurattavia ovat erilaiset tiedotuskanavat.

1. Talkookirje

Talkookirje on viikottainen uutiskirje Rytmikorjaamon talkoolaisille. Siinä käydään läpi tulevat illat, koulutukset ja muut tiedotettavat asiat. Myös kaikki tulevat ilakoinnit ja mahtavuudet on yleensä ilmoitettu talkookirjeessä. Jos olet tulossa töihin iltaan, talkookirjeestä on hyvä tarkistaa iltojen aikataulut ja muut huomioitavat asiat. Postituslistalle pääset talkookoordinaattorin kautta.

2. Extranet

Extranet on paikka josta näät tulevat illat sitä mukaan kun niitä julkaistaan. Extranettiä selaamalla voit valita ne illat joihin haluat tulla töihin. Lisäksi sieltä löytyy hyödyllistä infoa kuten iltavastaavien numerot ja muuta huomioitavaa vapaaehtoisiin liittyen. Extranettiin saat tunnukset talkookoordinaattorin kautta.

3. Facebook

Rytmikorjaamon vapaaehtoisille on oma suljettu facebook ryhmä. Ryhmässä tiedotetaan mm. työvoiman tarpeesta tiettyihin iltoihin sekä iltojen aikatauluista ja huomioitavista asioista. Facebook ryhmään pääset kun aloitat vapaaehtoistyön.

4. Whatsapp

Vapaaehtoisten Whatsapp ryhmässä tiedotetaan mm. työvoiman tarpeesta. Ryhmä toimii myös nopean informaation jakelukanavana. Ryhmä on tarkoitettu vapaaehtoistyöhön ja taloon liittyviin asioihin, eli mistään höpöttelystä ei ole kysymys. Whatsapp ryhmään pääset halutessasi aloitettuasi vapaaehtoistyöt.

5. Talkoosähköposti

Talkoosähköposti on kanava jossa ilmoitaudutaan iltoihin, perutaan ilmoittautuminen jos tulee estettä, autetaan ongelmatilanteissa ja ollaan vapaaehtoistyöntekijää varten. Talkoosähköpostin kautta saat kysymyksiisi vastaukset ja pääset mukaan Rytmikorjaamon toimintaan. Laita siis viestiä talkoo@selmu.fi .

Ekkaa kertaa vapaaehtoistöihin – muistilista

1. Yhteydenotto

Kun olet päättänyt että haluat tulla vapaaehtoistöihin Rytmikorjaamolle on ensimmäinen askel yhteydenotto. Laita talkoosähköpostiin viestiä kiinnostuksestasi ja sieltä kerrotaan miten pääset eteenpäin.

2. Ilmoittautuminen

Kun olet päässyt extranettiin katsomaan työvuoroja, voit ilmoittautua iltaan vapaaehtoiseksi. Kerrot viestissäsi päivämäärän jolloin haluat töihin ja myös toiveen työpisteestäsi. Mahdollisesta ruoka-aine allergiasta kannattaa myös ilmoittaa ilmoittautumisviestissäsi.

2b. Peruminen

Jos syystä tai toisesta olet estynyt saapumaan vapaaehtoistöihin sellaiseen iltaan, johon olet ilmoittautunut töihin, on sinun syytä ilmoittaa tästä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Peruminen ei ole koskaan häpeä ja peruuntumisen ilmoittaminen on aina parempi vaihtoehto kuin ilmoittamatta jättäminen. Toivomme kuitenkin, että mahdollisimman moni aina pääsisi niihin iltoihin joihin on ilmoittautunut. Talkoosähköposti on helpoin kanava työvuoron perumiseen, kun iltaan on vielä aikaa. Jos kuitenkin käy niin että joudut perumaan nopealla varoitusajalla, ole tällöin yhteydessä suoraan iltavastaavaan. Kyseisen illan iltavastaavaan otat joko yhteyttä suoraan hänen omaan puhelimeen tai talkoopuhelimeen, joka on keikkailtaisain iltavastaavan hallussa.

3. Valmistautuminen

Kun ensimmäinen työvuorososi on koittamassa kannattaa siihen valmistautua. Vaatetuksella ei ole niin väliä, kunhan itse viihdyt, saat paitaasi sitten paikanpäällä STAFF-merkin, jotta sinut tunnistetaan henkilökunnaksi. Hyvät kengät kannattaa olla sillä illoissa kävellään ja seistään paljon. Korvatulpat voit ottaa mukaan, mutta taloltakin näitä löytyy. Talkookirjeestä voit lukea iltasi infot ja myös esimerkiksi Facebook ryhmään tulee usein samana päivänä vielä infot illasta. Näin näät milloin sinun pitää olla paikalla ja mahdolliset erikoishuomiot. Jos kysyttävää ennen ensimmäistä vuoroa ilmenee niin talkoosähköposti auttaa. Myös talkoopuhelimeen ja suoraan sen illan iltavastaavaan voi olla yhteydessä. Nämä tiedot löytyvät extranetistä.

4. Saapuminen

Ensikertalaisen suositellaan saapuvan aivan viimeistään tuntia ennen ovien avausta, mutta kannattaa varata vielä enemmän aikaa. Rytmikorjaamon pihalla on autolla saapuvalle runsaasti parkkipaikkoja. Sisään taloon pääsee päätyovesta. Saapuessasi ekkaa kertaa kysy iltavastaavaa ja käy ilmoittamassa hänelle, että olet ekkaa kertaa talossa. Iltavastaava voi usein ennen iltaa olla kiireinen, mutta hän kyllä opastaa sinua. Illan alussa on aloituspalaveri, jossa käydään kaikki tärkeät asiat läpi. Aloituspalaverissa myös näet ketkä ovat kanssasi samassa työtehtävässä. Jos siihen tehtävään on nimetty joku vastaava niin hänelle kannattaa ilmoittaa, että olet ekkaa kertaa ja hän on muutenkin sinun apunasi koko illan ja neuvoo ja opastaa.

5. Illan päättyminen

Illan loppuksi siivotaan oma työpiste ja tehdään siihen liittyvät toimet, jotka sinulle opastetaan. Kun asiakkaat ovat lähteneet voit vielä jäädä juttelemaan työkavereillesi ja muille vapaaehtoisille. Palauta mahdolliset tavarat ja työvälineet, jotka olet saanut lainaan talolta ja voit lähteä kotiin saamaan ansaitsemasi lepo.

6. ole rohkea

Kun tulet vapaaehtoistöihin Rytmikorjaamolle ensimmäistä kertaa, ole rohkea. Uuteen paikkaan tuleminen ei ole koskaan helppoa, mutta hyvällä asenteella tulet nopeasti tutuksi taloon ja sen muihin vapaaehtoisiiin. Täällä sinua tuetaan kyllä ja kohta olet jo yksi meistä.